**Euroopa Parlament**
2024-2029

**VASTUVÕETUD TEKSTID**

# P10_TA(2026)0259

## Komisjoni 2025. aasta aruanne Ukraina kohta

### Euroopa Parlamendi 8. juuli 2026. aasta resolutsioon, mis käsitleb komisjoni 2025. aasta aruannet Ukraina kohta (2025/2259(INI))

*Euroopa Parlament,*

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina kohta,

– võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 24. juuni 2022. aasta järeldusi, millega anti Ukrainale kandidaatriigi staatus, 15. detsembri 2023. aasta järeldusi, millega kiideti heaks ühinemisläbirääkimiste alustamine, ja 20. märtsi 2025. aasta järeldusi,

– võttes arvesse oma 11. märtsi 2026. aasta resolutsiooni ELi laienemisstrateegia kohta[1],

– võttes arvesse oma 21. jaanuari 2026. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamist käsitleva 2025. aasta aruande kohta[2] ning 11. märtsi 2026. aasta resolutsiooni ELi laienemisstrateegia kohta[3],

– võttes arvesse Ukraina rahastut ja Ukraina kava,

– võttes arvesse Euroopa Komisjoni voliniku Marta Kosi ja Ukraina asepeaministri Tarass Katška 11. detsembri 2025. aasta ühisavaldust,

– võttes arvesse Ukraina tegevuskavasid õigusriigi, avaliku halduse reformi ja demokraatlike institutsioonide toimimise kohta ning 2025. aasta mais heaks kiidetud Ukraina rahvusvähemustesse (kogukondadesse) kuuluvate isikute õiguste kaitse tegevuskava,

– võttes arvesse õigustiku ühtlustamise riiklikku programmi, mille Ukraina valitsus võttis vastu 1. aprillil 2026,

---

1 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0077.
2 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0013.
3 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2026)0077.

– võttes arvesse komisjoni talituste 4. novembri 2025. aasta töödokumenti, mis käsitleb 2025. aasta aruannet Ukraina kohta (SWD(2025)0759), ja sellele lisatud komisjoni teatist „2025. aasta teatis ELi laienemispoliitika kohta“ (COM(2025)0690),

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A10-0172/2026),

A. arvestades, et Euroopa Parlament mõistab kõige karmimalt hukka Venemaa agressioonisõja Ukraina vastu, mis on ÜRO põhikirja ning rahvusvahelise õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse aluspõhimõtete jõhker rikkumine, mida näitavad ulatuslikud ja süstemaatilised sõjakuriteod, inimsusvastased kuriteod ning tuhandete ukrainlaste, eelkõige laste küüditamine Venemaa territooriumile, mille puhul on vaja täielikku vastutusele võtmist ja õiglust; arvestades, et Euroopa Parlament toetab Ukraina õigust suveräänsusele, sõltumatusele ja territoriaalsele terviklikkusele tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides; arvestades, et Venemaa on see, kes tungis Ukrainasse ja võib igal ajal lõpetada selle jõhkra sõja, mida ta peab oma naaberriigi vastu;

B. arvestades, et Venemaa on oma liitlaste, eelkõige Valgevene, Iraani ja Põhja-Korea poliitilisel, materiaalsel ja sõjalisel toel ning ka Hiina toetusel pidanud alates 24. veebruarist 2022 ebaseaduslikku, provotseerimata ja põhjendamatut täiemahulist agressioonisõda Ukraina vastu; arvestades, et Venemaa sõda Ukraina vastu algas 2014. aastal Krimmi ebaseadusliku okupeerimise ja annekteerimisega ning sellele järgnenud Donetski ja Luhanski oblastite osade okupeerimisega;

C. arvestades, et Venemaa hiljutised ja jätkuvad Euroopa riikide suveräänsuse rikkumised kinnitavad, et Venemaa eesmärgid ulatuvad Ukrainast palju kaugemale ning kujutavad endast eksistentsiaalset ohtu Euroopa vabadusele ja demokraatiale;

D. arvestades, et hoolimata laialdasest rahvusvahelisest hukkamõistust ja enneolematutest sanktsioonidest eskaleerib Venemaa oma sõjategevust, korraldades sihipäraseid rünnakuid elutähtsa energiataristu, elamute ja tsiviiltaristu vastu, samuti kultuuripärandi ja pühapaikade, näiteks Kiievi Petšerski suurkloostri vastu; arvestades, et miljonid inimesed Ukrainas elasid piiratud elektri-, soojusenergia- ja veevarustuse tingimustes üle külmad talveolud; arvestades, et Venemaa poolt viimase nelja aasta jooksul tekitatud keskkonnakahju on põhjustanud laastavaid tagajärgi ka Ukraina loodusvaradele ja elutähtsatele ökosüsteemidele ning inimeste tervisele, elatusvahenditele ja turvalisusele;

E. arvestades, et Venemaa sissetungi tõttu elab praegu ajutise kaitse mehhanismi raames ELi liikmesriikides üle nelja miljoni ukrainlase ning neile on antud õigus ELis elada, pääseda tööturule, saada eluaset, arstiabi, sotsiaalabi ja haridust oma lastele;

F. arvestades, et Ukraina aitab märkimisväärselt kaasa Euroopa Liidu julgeolekule, kaitstes end Venemaa eest; arvestades, et EL ja selle liikmesriigid on alates selle täiemahulise sissetungi algusest olnud Ukraina suurimad finants-, majandus-, sõjalise ja humanitaarabi andjad; arvestades, et alates Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algusest on EL ja selle liikmesriigid andnud Ukrainale juba 75 miljardi euro ulatuses sõjalist abi; arvestades, et Ukraina toetamine peaks aitama tugevdada ka Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi ning ELi strateegilist autonoomiat ega tohiks suurendada sõltuvust välistest osalejatest;

G. arvestades, et alates Ukraina territooriumi osade ebaseadusliku ja jätkuva okupeerimise algusest 2014. aasta veebruaris on Venemaa Föderatsioon rikkunud ajutiselt okupeeritud aladel pidevalt ja ulatuslikult inimõigusi ja põhivabadusi;

H. arvestades, et Ukraina ja rahvusvahelised organid on dokumenteerinud sadu Ukraina sõjavangide hukkamisi Venemaa vägede poolt; arvestades, et sellised hukkamised kujutavad endast rahvusvahelise õiguse ja inimõiguste rasket rikkumist ning need on Genfi konventsioonide ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi kohaselt sõnaselgelt tunnistatud sõjakuritegudeks;

I. arvestades, et vähemalt 20 000, aga võimalik, et isegi kuni 35 000 Ukraina last on küüditatud Venemaale ja Valgevenesse või viibivad kinnipeetuna ajutiselt okupeeritud Ukraina aladel;

J. arvestades, et vastuseks Venemaa agressioonisõjale loodi Haagis rahvusvaheline keskus Ukraina-vastaste agressioonikuritegude eest vastutusele võtmiseks ja Ukraina kahjude register ning loomisel on Ukraina-vastaste agressioonikuritegude erikohus; arvestades, et komisjon on võtnud vastu ettepaneku, millega algatatakse protsess, et Euroopa Liidust saaks selle erikohtu asutajaliige; arvestades, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus on esitanud Vladimir Putinile ja Maria Lvova-Belovale sõjakuritegude eest süüdistuse; arvestades, et 14. mail 2026 Moldovas Chișinăus toimunud Euroopa Nõukogu ministrite komitee 135. istungjärgu raames alustas tegevust Ukraina jaoks mõeldud rahvusvaheline kahjunõuete komisjon; arvestades, et rahvusvaheline kahjunõuete komisjon suurendab suutlikkust tagada Ukrainas ja Ukraina vastu toime pandud rahvusvaheliste kuritegude eest vastutusele võtmine ning kaitsta Ukraina õigust Venemaa ebaseaduslikust tegevusest tuleneva kahju täielikule hüvitamisele;

K. arvestades, et Ukraina on näidanud üles märkimisväärset vastupanuvõimet ja otsustavust teel ELi liikmesuse suunas – valik, mis kajastab Ukraina rahva püsivat tahet, hoolimata Venemaa jätkuvast agressioonisõjast, mis on toonud kaasa tuhandete inimeste hukkumise, tekitanud ohvritele, ohvrite perekondadele, veteranidele ja nende perekondadele ning kodanikuühiskonnale sügava trauma, jätnud paljud linnad ja elutähtsa tsiviiltaristu varemetesse ning

toonud kaasa Ukraina territooriumi osade jätkuva okupeerimise Venemaa vägede poolt;

L. arvestades, et Ukraina võitleb mitte ainult õiguse eest vabalt elada ja valida oma liitlasi, mitte ainult oma suveräänsuse, rahu, stabiilsuse ja julgeoleku eest, vaid ka oma demokraatia olemuse säilitamise eest eksistentsiaalse surve all; arvestades, et Ukraina demokraatia vastupanuvõimet hinnatakse lõppkokkuvõttes mitte üksnes selle võime järgi pidada vastu välisele agressioonile, vaid ka valmisoleku järgi kaitsta pluralismi, kaasatust, avatust ja poliitilist mitmekesisust riigis;

M. arvestades, et Ukraina Euroopaga integreerumine on strateegiline investeering rahusse, julgeolekusse, demokraatiasse ja heaolusse kogu Euroopas; arvestades, et ELi vankumatu toetus Ukraina suveräänsusele, territoriaalsele terviklikkusele ja sõltumatusele ei sõltu riigi Euroopaga integreerumise kiirusest;

N. arvestades, et kehtivad Kopenhaageni kriteeriumid ei nõua mitte ainult ametlikku vastavusse viimist ELi õigusega, vaid ka põhiõiguste, demokraatia ja õigusriigi toimivat rakendamist ja tagatisi; arvestades, et iga riigi liikumist ELiga integreerumise poole tuleb hinnata tema enda tulemuste põhjal ning et ühtegi riiki ei tohiks teisega kokku siduda ega käsitleda paketi osana;

O. arvestades, et Ukraina on jätkuvalt pühendunud oma õigusaktide vastavusse viimisele ELi *acquis*'ga ning on jätkanud reformide rakendamiseks meetmete võtmist, hoolimata Venemaa agressioonisõjast; arvestades, et 2025. aastal rakendas Ukraina ELi-Ukraina assotsieerimislepingut[4] juba 84 % ulatuses;

P. arvestades, et komisjon on kinnitanud, et Ukraina on viinud lõpule kõigi läbirääkimispeatükkide kahepoolse sõelumisprotsessi ja on valmis avama kõik läbirääkimiste teemaplokid, alustades põhiküsimuste teemaplokist;

Q. arvestades, et kuigi on tehtud edusamme, tuleb muu hulgas Ukraina õigusriigi tugevdamiseks ja korruptsiooni vastu võitlemiseks teha veelgi rohkem jõupingutusi;

R. arvestades, et rahvusvahelise ja ELi rahalise toetuse ning tulevaste ülesehitusfondide läbipaistva ja vastutustundliku kasutamise tagamiseks on vaja tugevaid, sõltumatuid ja hästi toimivaid korruptsioonivastaseid institutsioone ning mõjusat demokraatlikku järelevalvet, millesse on kaasatud kodanikuühiskond ja sotsiaalpartnerid;

---

4 Assotsieerimisleping ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahel (ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj).

S. arvestades, et kohtunike valikukomisjonides töötavad rahvusvahelised eksperdid on aidanud suurendada üldsuse usaldust kohtusüsteemi vastu, tugevdades kohtusüsteemi sõltumatust; arvestades, et rahvusvaheliste ekspertide osalemine Ukraina kohtunike kõrgema kvalifikatsioonikomisjoni valikuprotsessides lõppes 1. juunil 2025;

T. arvestades, et Ukraina demokraatlikud institutsioonid on ilmutanud kohanemisvõimet, näidates, et isegi Venemaa jätkuva agressioonisõja ajal ja sõjaseisukorra tingimustes teenivad nad jätkuvalt kodanike huve ja viivad ellu ELiga ühinemisega seotud reforme; arvestades, et Euroopa Parlament väljendab heameelt selle üle, et valimiste ettevalmistamine võib alata kohe, kui sõjaseisukord on lõppenud ja julgeolekuolukord võimaldab korraldada valimisi kooskõlas rahvusvaheliste standarditega; arvestades, et Ukraina peab jätkama tööd demokraatia kaitsmiseks ning läbipaistvuse ja võimutasakaalu tagamiseks;

U. arvestades, et kodanikuühiskond on Ukrainas jätkuvalt vastupanuvõime ja demokraatia tugisammas, kuigi aktivistidele ja ametiühingutele surve avaldamise juhtumid tekitavad muret ja nõuavad valitsuse reageerimist;

V. arvestades, et ELiga integreerumist toetatakse laialdaselt kogu Ukraina ühiskonnas ja institutsioonides ning see on jätkuvalt Ukraina demokraatliku arengu peamine liikumapanev jõud; arvestades, et Ukraina ELi liikmesus tugevdab ka liitu ennast, aidates kaasa selle geopoliitilisele vastupanuvõimele, suurendades selle majanduslikku potentsiaali ning tugevdades pühendumust ühistele väärtustele, nagu demokraatia, õigusriik ja vabadus;

W. arvestades, et viimasest laienemisteemalisest Eurobaromeetri aruandest nähtub, et Euroopa Liidu edasist laienemist toetab 56 % ELi kodanikest ja kõige soositum kandidaatriik on Ukraina, tingimusel et kõik ELi liikmesuse kriteeriumid on täidetud;

X. arvestades, et volinik Marta Kosi ja Ukraina asepeaministri Taras Katška 11. detsembril 2025 allkirjastatud ühisavaldus (nn Kosi-Katška kava) on kümnest punktist koosnev reformikava, mis tuleb ellu viia 2026. aasta lõpuks; arvestades, et nende reformidega soovitakse tugevdada õigusriiki ja kohtumenetlusi ning suurendada Ukraina korruptsioonivastaste institutsioonide sõltumatust; arvestades, et nende meetmete täielik ja ühemõtteline rakendamine oleks oluline reaalne tõend Ukraina pühendumusest; arvestades, et asjaomaste mõttekodade hinnangul oli 2026. aasta keskpaigaks ellu viidud ligikaudu 15 % kavast;

Y. arvestades, et Venemaa jätkab ja suurendab jätkuvalt jõupingutusi, mille eesmärk on õigustada oma agressiooni Ukraina vastu ajaloo tahtliku võltsimise ja ajalooliste narratiividega manipuleerimise ning usuliste, kultuuriliste ja väärtuspõhiste narratiivide strateegilise

kasutamise kaudu, mille eesmärk on moonutada avalikku arutelu, eitada Ukraina rahvuslikku identiteeti, omariiklust ja suveräänsust ja kuulutada need õigustühiseks ning takistada Ukraina ühinemist Euroopa Liiduga; arvestades, et selline tegevus on kooskõlas Venemaa sõjalise doktriiniga, mis kiideti heaks 25. detsembril 2014, ja sellele järgnenud strateegiliste dokumentidega, sealhulgas Venemaa Föderatsiooni riikliku julgeolekustrateegiaga, mille president Vladimir Putin kiitis heaks 31. detsembril 2015 ja milles rõhutatakse nn Venemaa traditsiooniliste vaimsete ja moraalsete väärtuste kaitset lääne tajutava mõju eest; arvestades, et seda lähenemisviisi tugevdati veelgi 2021. aasta riikliku julgeolekustrateegiaga, milles arvati nn traditsiooniliste väärtuste kaitsmine, Vene maailma (Russki Mir) kontseptsiooni edendamine ja nn välismaal asuvate kaasmaalaste kaitse peamiste riikliku julgeoleku prioriteetide hulka, mis näitab kultuuri-, usu- ja tsivilisatsiooninarratiivide püsivat ja süstemaatilist kasutamist geopoliitilise mõju vahendina ja Ukraina vastu suunatud agressiooni õigustusena;

Z. arvestades, et Ukraina sotsiaalpoliitikaministeeriumi andmetel on rohkem kui 3 miljonil ukrainlasel üks või mitu puuet ja see arv suureneb eeldatavalt 17 000 inimese võrra kuus, suuremalt osalt käimasoleva sõja tõttu;

AA. arvestades, et Venemaa tekitatud keskkonnakahju on põhjustanud laastavaid tagajärgi Ukraina loodusvaradele, elutähtsatele ökosüsteemidele ning inimeste tervisele, elatusvahenditele ja julgeolekule; arvestades, et keskkonnahoidlik taastamine seisneb selle kahju heastamises ning Ukraina suunamises uuele keskkonnaalase ja sotsiaalse kestlikkuse teele, mis on kooskõlas ELi *acquis*’ keskkonnaalaste õigusaktidega;

AB. arvestades, et Kiievi Rahvusvahelise Sotsioloogiainstituudi 2024. aasta uuringus leidis kinnitust, et Ukraina ühiskonna suhtumine LGBTIQ+ inimestesse jäi valdavalt neutraalseks või positiivseks, kusjuures rohkem kui 70 % küsitletud ukrainlastest toetas LGBTIQ+ inimeste võrdseid õigusi;

AC. arvestades, et Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on põhjustanud tohutuid inimkannatusi ja hävingut ning inimtegevusest põhjustatud purustuste ulatuse tõttu on hädavajalik püüda saavutada õiglane, kestlik ja püsiv rahu;

AD. arvestades, et uut riigihangete seadust, mille Ukraina Ülemraada võttis vastu 27. mail 2026 ja mis jõustus 24. juunil 2026, peetakse laialdaselt tõeliseks reformiks, mis on kooskõlas ELi õigusaktidega ning millega suurendatakse läbipaistvust ja kehtestatakse korruptsioonivastased kaitsemeetmed suurte pakkumuste jaoks; arvestades, et selle õigusakti vastuvõtmise järgselt andis Maailmapank Ukrainale 3,4 miljardit USA dollarit eelarvetoetust;

AE. arvestades, et 15. juunil 2026 alustas EL Ukraina ja Moldovaga ühinemisläbirääkimisi 1. teemaploki „Põhiküsimused“ üle, mis hõlmab järgmist: 23. peatükk (kohtusüsteem ja põhiõigused), 24. peatükk (õigus, vabadus ja turvalisus), 5. peatükk (riigihanked), 18. peatükk (statistika) ning 32. peatükk (finantskontroll); arvestades, et ühinemisprotsessis avatakse esimesena ja suletakse viimasena läbirääkimised põhiküsimuste teemaploki üle ning selles teemaplokis tehtud edusammud määravad läbirääkimiste üldise tempo;

AF. arvestades, et mitmed liikmesriigid on levitanud mitteametlikke dokumente, mis käsitlevad Ukraina ELiga ühinemise dünaamikat ja tulevaste ühinemislepingute tugevdamise võimalusi;

AG. arvestades, et Euroopa välisteenistuse ja Ukraina desinformatsiooni vastu võitlemise keskuse ühisanalüüsis on kindlaks tehtud Venemaa poolsed infoga manipuleerimise ja sekkumise strateegiad ning operatsioonid, mille eesmärk on nii Ukrainas kui ka ELis nõrgendada üldsuse toetust Ukraina ELiga ühinemise protsessile;

***I. Venemaa agressioonisõja ja sanktsioonide hetkeseis***

1. mõistab kõige karmimalt hukka Venemaa jätkuva ebaseadusliku agressioonisõja Ukraina vastu ning kinnitab oma vankumatut solidaarsust Ukraina rahvaga ja toetust Ukraina sõltumatusele, suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides; kinnitab oma põhimõtet mitte tunnustada mitte mingite Ukraina territooriumide, sealhulgas Krimmi ebaseaduslikku ja ajutist okupeerimist Venemaa poolt;

2. nõuab, et Venemaa Föderatsioon lõpetaks viivitamata ja tingimusteta igasuguse sõjalise tegevuse Ukrainas ja Ukraina vastu ning viiks kõik oma väed ja kogu sõjalise varustuse välja tervelt Ukraina territooriumilt selle rahvusvaheliselt tunnustatud piirides, sealhulgas territoriaalmerelt; rõhutab, et Ukraina vapper rahvas on maksnud Ukraina ja seega ka Euroopa julgeoleku kaitsmise nimel kõrgeimat hinda;

3. väljendab sügavat kaastunnet kõigile neile ja täielikku solidaarsust kõigi nendega, keda Venemaa Föderatsiooni Ukraina-vastane agressioonisõda mõjutab, sealhulgas relvajõudude liikmete, veteranide, hukkunute või vigastatute perekondade, riigisiseste põgenike, pagulaste ja kõigi tsiviilisikutega, kes kannatavad sõja ränkade humanitaar-, tervisega seotud, psühholoogiliste, sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede all;

4. mõistab hukka Venemaa Föderatsiooni ulatuslikud ja süstemaatilised rünnakud Ukraina tsiviilelanikkonna vastu, eelkõige rünnakud elutähtsa energia- ja veetaristu vastu, mis kujutab endast rahvusvahelise humanitaarõiguse jõhkrat rikkumist;

5. mõistab teravalt hukka Ukraina laste vastu toime pandud rasked kuriteod, sealhulgas mõrvad, väärkohtlemise, sunniviisilise ümberasustamise ja küüditamise, samuti ebaseadusliku lapsendamise, nende isikuandmete muutmise ja perekondadega suhtlemise piiramise; mõistab lisaks hukka nende sunniviisilise venestamise ning nende kokkupuute sõjalise ja patriootliku väljaõppe, sõjapropaganda ja militariseerimisega; nõuab röövitud laste viivitamatut, turvalist ja tingimusteta tagasipöördumist ning nõuab, et EL seaks taastamistoetuse sihtotstarbelise osana esikohale laste vaimse tervise; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama toetust Ukraina ametivõimudele ning rahvusvahelistele ja valitsusvälistele organisatsioonidele nende kuritegude dokumenteerimisel ning kannatanud laste tuvastamisel, repatrieerimisel, taasintegreerimisel, rehabiliteerimisel ja toetamisel; väljendab heameelt kasvava osalemise üle Ukraina laste tagasitoomise rahvusvahelises koalitsioonis, mis on peamine platvorm koordineeritud rahvusvaheliseks tegevuseks, mille eesmärk on ebaseaduslikult väljasaadetud ja sunniviisiliselt ümber asustatud Ukraina lapsed tagasi tuua;

6. taunib inimõiguste olukorra järsku halvenemist Venemaa okupatsiooni all olevates piirkondades, näiteks meelevaldsed kinnipidamised ja kadumised, piinamine, Ukraina kodanike sundpassistamine ja mobilisatsioon ajutiselt okupeeritud aladel, sõjavangide hukkamine ja ebaseaduslik küüditamine; kinnitab veel kord kindlalt kõigi Venemaa agressiooni tõttu sunniviisiliselt ümberasustatud ukrainlaste võõrandamatut õigust pöörduda pärast okupatsiooni täielikku lõpetamist ja Ukraina territoriaalse terviklikkuse taastamist turvaliselt, vabatahtlikult ja eeltingimusteta tagasi oma koju;

7. mõistab teravalt hukka asjaolu, et Venemaa Föderatsioon on Ukraina ajutiselt okupeeritud territooriumidele ebaseaduslikult peale surunud oma okupatsioonivalitsuse, samuti riigi- ja eraomandi süstemaatilise ja ebaseadusliku omastamise, Ukraina kultuuripärandi rüüstamise ja ebaseadusliku väljaviimise riigist, majandustegevuse hävitamise ning nende territooriumide kasutamise omaenda poliitiliste ja majanduslike huvide nimel;

8. mõistab teravalt hukka asjaolu, et Venemaa Föderatsioon värbab Ukraina-vastasesse agressioonisõtta välismaalasi, sealhulgas kolmandate riikide kodanikke, sageli petturlike tavade ja haavatavate sotsiaal-majanduslike tingimuste ärakasutamise abil; rõhutab, et sellised tavad kujutavad endast inimkaubandust ja inimõiguste rasket rikkumist; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võitleksid koos rahvusvaheliste partneritega nende tavade vastu, sealhulgas sanktsioonide, teadlikkuse suurendamise ja ohvrite toetamise kaudu, ning nõuab tungivalt, et kolmandad riigid hoiaksid ära sellise värbamise;

9. mõistab hukka Ukraina sõjavangide ebainimliku kohtlemise Venemaa Föderatsiooni poolt, sealhulgas piinamise ja hukkamised, millega rikutakse rahvusvahelist humanitaarõigust, ning nõuab nende viivitamatut ja tingimusteta vabastamist; nõuab, et EL, selle liikmesriigid ja rahvusvaheline üldsus suurendaksid jõupingutusi, sealhulgas diplomaatiliste ja õiguslike vahendite abil, et tagada rahvusvahelise õiguse järgimine ja hõlbustada vangide edasist vahetamist; kutsub Rahvusvahelist Punase Risti Komiteed üles kasutama täielikult oma rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid volitusi, tagades takistamatu ja korrapärase juurdepääsu kõigile Ukraina sõjavangide ja tsiviilisikute kinnipidamiskohtadele; märgib, et Ukraina täidab sõjavangide kohtlemisel jätkuvalt rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi;

10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles oluliselt suurendama tervisega seotud abi ja tagama, et rehabilitatsioonivajadused kajastuksid täielikult ELi toetusraamistikes; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid säilitaksid ja laiendaksid toetust praegu liikmesriikides majutatavatele Ukraina pagulastele, samuti Ukrainas viibivatele riigisisestele põgenikele;

11. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võitleksid Venemaa levitatava desinformatsiooni vastu, mis käsitleb Venemaa agressioonisõda ja Ukraina ELiga ühinemise protsessi, piirates täielikult Venemaa riigi kontrolli all olevate meediaorganisatsioonide ja nende toetajatega seotud tegevust kõigis ELi liikmesriikides, laiendades asjakohaseid individuaalsete sanktsioonide loetelusid, taotledes õiguslikku vastutuselevõtmist riikliku propaganda kaasosalistele, tugevdades digikirjaoskust, edendades faktipõhist teavet, pöörates erilist tähelepanu riikidele, mis on väljaspool Euroopat konkreetselt Venemaa propaganda sihtmärgiks, ning võttes sotsiaalmeedia platvorme vastutusele kahjuliku sisu levitamise eest, jõustades rangelt digiteenuste määrust[5];

12. rõhutab tungivalt Ukraina võõrandamatut õigust enesekaitsele kooskõlas ÜRO põhikirja artikliga 51, mis hõlmab õigust kaitsetegevuse käigus rünnata õiguspäraseid sihtmärke agressori (Venemaa) pinnal; märgib sügava murega, et USA sõjaline abi väheneb 2025. aastal 99 %; tunnustab seetõttu NATO Ukraina prioriteetsete vajaduste loetelu käsitlevat algatust (PURL) ning NATO Ukraina julgeolekuabi- ja väljaõppeprogrammi (NSATU); väljendab heameelt ELi ja selle liikmesriikide juhtrolli üle Ukrainale esmase rahalise ja sõjalise toetuse andmisel, sealhulgas Ukrainat toetava ELi sõjalise abi missiooni koolitusalgatuste ning rahastamise ja sõjalise toetuse pakkumise kaudu, näiteks õhukaitsesüsteemide ja süvarünnakute suutlikkuse valdkonnas; nõuab, et EL ja selle

---

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

liikmesriigid suurendaksid abi, et toetada Ukraina õigust enesekaitsele; rõhutab, et piisav ja prognoositav sõjaline abi, sealhulgas juurdepääs relvatootmise rahastamisele, sellise tootmise toetamine väljaspool Ukrainat ning koostöö Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi ning Ukraina kaitsetööstuse vahel, on äärmiselt oluline, et Ukraina saaks Venemaa agressioonile tulemuslikult vastu seista, pidades eelkõige silmas USA sõjalise abi järsku vähenemist;

13. märgib, et Venemaa territoriaalse edenemise tempo Ukrainas on 2026. aastal aeglustunud ja Ukraina võitis 2026. aasta aprillis oma maa-alasid tagasi, samal ajal kui Venemaa kandis eriti suuri kaotusi; on veendunud, et Ukraina suudab ja peab võitma ja konflikti tulemus ei ole sugugi ette määratud; on seetõttu seisukohal, et ELi pideval ja tõhustatud sõjalisel toetusel võib olla otsustav mõju lahinguväljal; kutsub liikmesriike üles tegutsema otsusekindlamalt ja kiiremini, sealhulgas märkimisväärselt suurendades ja kiirendades relvade ja laskemoona tarneid Ukrainale ning nende rahastamist;

14. nõuab eelkõige, et Saksamaa saadaks Ukrainasse kaugmaarakette Taurus, ning kutsub teisi liikmesriike üles parandama kiiresti Ukraina õhukaitsevõimet, sealhulgas andma Patriot-süsteeme ning rakette Patrioti, SAMP/T, NASAMSi, IRIS-T ja HAWK-süsteemide jaoks;

15. väljendab heameelt rahvusvaheliste diplomaatiliste jõupingutuste üle sõja lõpetamiseks ning kiidab Ukrainat konstruktiivse lähenemisviisi eest; rõhutab siiski, et rahuläbirääkimistele peab eelnema kestlik relvarahu; toonitab, et mis tahes rahu peab olema õiglane ja kestlik, austades täielikult Ukraina suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust; rõhutab, et ükski rahuleping ei tohiks kahjustada Ukraina ja Euroopa strateegilisi huve ega piirata Ukraina suutlikkust end kaitsta või otsustada oma julgeoleku- ja poliitiliste liitude üle ilma Venemaa vetota; rõhutab, et see peab põhinema rahvusvahelise õiguse põhimõtete täielikul austamisel, sõjakuritegude, inimsusvastaste kuritegude ja agressioonikuritegude eest vastutusele võtmisel ning Ukrainas tekitatud tohutu kahju hüvitamisel Venemaa poolt; rõhutab, et see peaks hõlmama Venemaa võetavat kohustust lõpetada viivitamata hübriidsõda ELi ja selle partnerite, sealhulgas Ukraina vastu, ning peaks hõlmama ka kõigi röövitud Ukraina laste ja vangistatud Ukraina tsiviilisikute tagasipöördumist ning sõjavangide, sealhulgas hukkunud sõdurite säilmete täielikku vahetamist; rõhutab, et mis tahes selline leping peaks andma Ukrainale kindlad ja usaldusväärsed julgeolekutagatised, mis vastavad Washingtoni lepingu artikli 5 ja Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 42 lõike 7 tasemele, niipea kui sõjaolukord on ametlikult lõppenud; tunnistab, et Ukraina peab ELiga ühinemist oluliseks julgeolekutagatiseks, pidades eelkõige silmas ELi lepingu artikli 42 lõiget 7;

16. kordab, et ainult Ukraina saab määrata kindlaks oma rahvale vastuvõetava rahulepingu tingimused; rõhutab, et ühtegi otsust Ukraina kohta ei tohiks teha ilma Ukrainata ega Euroopa kohta ilma Euroopata; kinnitab, et mis tahes leping, mille eesmärk on lõpetada Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda, hõlmab palju enamat kui vaid Venemaad ja Ukrainat ning sellel on sügav mõju Euroopa julgeolekukorrale tervikuna; rõhutab, et mis tahes sellise kokkuleppeni on võimalik jõuda ainult ELi ja selle liikmesriikide osalusel; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles uurima võimalust määrata ametisse kõrgetasemeline ja täievoliline Euroopa läbirääkija, kes esindaks ELi ja selle liikmesriike diplomaatilistel kõnelustel täpselt määratletud volitustega; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja nõukogu üles koostama koostöös Ukrainaga ja liikmesriikidega konsulteerides strateegilise stsenaariumi dokumendi sõjajärgse julgeoleku- ja koostööstruktuuri kohta Euroopas, milles kajastataks minevikust saadud õppetunde ja mis sisaldaks võimalikke parameetreid tulevasteks suheteks Venemaaga pärast sõja lõppu, sealhulgas julgeoleku, energeetika, piiride, vastutuse ja reparatsioonide küsimusi;

17. väljendab kahetsust, et seni ei ole Venemaa näidanud üles tahet saavutada püsivat rahu ja kasutab oma diplomaatilisi kontakte Ameerika Ühendriikidega üksnes osana psühholoogilise sõja kampaaniast, et õõnestada rahvusvahelist toetust Ukrainale; kordab sellega seoses vajadust suurendada survet Venemaale ja mõistab hukka Venemaa-vastaste sanktsioonide osalise leevendamise Ameerika Ühendriikide poolt, taunib Ameerika Ühendriikide seisukohta seada USA julgeolekutagatised Ukrainale sõltuvusse Ukraina lahkumisest Donbassist; tuletab meelde, et otsene koostöö Venemaaga ilma sisulist survet avaldamata, avalik põhiliste mõjutusvahendite kasutamisest loobumine, sõjalise toetuse vähendamine, täiendavatest sanktsioonidest keeldumine ja olemasolevate tühistamine, väljapressimine Ukrainalt, et ta annaks USA ettevõtetele eelisjuurdepääsu ülesehitustöödeks ja juurdepääsu loodusvaradele, ning katsed sundida Ukrainat tegema territoriaalseid järeleandmisi ja loobuma oma seaduslikust enesekaitseõigusest on kõik diplomaatilised jõupingutused, mis on määratud ebaõnnestumisele;

18. väljendab heameelt G7 juhtide 2026. aasta juunikuise Ukrainat käsitleva avalduse üle, sealhulgas selle üle, et võeti kohustus a) toetada lahinguväljal saavutatud uut hoogu ja selle kiirendamist, sealhulgas kaaludes litsentsidest tulenevate õiguste laiendamist Ukrainale, et Ukraina saaks suurendada sõjalist tootmist, ning b) suurendada survet Venemaa sõjamajandusele; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid kõik vajalikud meetmed, et tagada selle praktiline rakendamine;

19. nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid koos partnerite ja liitlastega osaleksid Ukrainale tugevate ja õiguslikult siduvate julgeolekutagatiste andmises, mis hoiaksid ära Venemaa edasise

agressiooni ning mida peaksid tugevdama siduvad mehhanismid, et seirata nõuete täitmist, kooskõlastada süstemaatiliselt abi ning tagada püsiv ja pikaajaline toetus Ukraina suveräänsusele, territoriaalsele terviklikkusele ja ülesehitamisele; väljendab heameelt 6. jaanuaril 2026 Pariisis toimunud hea tahte koalitsiooni kohtumise järelduste üle; väljendab suurt heameelt ettepaneku üle luua Ukraina jaoks rahvusvaheline rahutagamisüksus ning julgustab kõiki ELi liikmesriike põhjalikult kaaluma, kuidas nad saaksid sellist üksust kõige paremini toetada; väljendab heameelt kokkuleppe üle vormistada lõplikult poliitiliselt ja õiguslikult siduv kohustus rahu ja julgeoleku taastamiseks Venemaa võimaliku relvastatud rünnaku korral ning selge raamistiku üle Ukraina toetamiseks; kordab nõudmist, et ELi liikmesriikide hea tahte koalitsioon uuriks, kuidas luua Euroopa juhitav integreeritud kaitseiseloomuga õhukaitseala, mille raames saaks rakendada Ukraina vaidlustamata alade kohal õhupatrulle, aidates nii kaitsta Ukraina tsiviilelanikke valimatute rünnakute eest tsiviiltaristu vastu, pakkuda ennetavat kaitset Venemaa sissetungi eest ELi õhuruumi ning parandada jõudude tasakaalu, et aidata sundida Venemaad läbirääkimiste laua taha;

20. nõuab, võttes arvesse vajadust avaldada Venemaale tugevamat survet, suuremaid ja ulatuslikumaid struktuurseid sanktsioone Venemaa ja tema liitlaste vastu, et jätta Venemaa ilma vahenditest, mis on vajalikud tema sõjaväemasina rahastamiseks ja Ukraina vastu suunatud agressiooni jätkamiseks, sealhulgas sihipäraseid individuaalseid sanktsioone kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) alusel nende vastu, kes vastutavad inimõiguste raskete rikkumiste eest; nõuab sanktsioonide loetelude suuremat ühtlustamist sarnaselt meelestatud partneritega; nõuab tungivalt haldussuutlikkuse ja rahaliste vahendite suurendamist, et parandada ELi sanktsioonide kavandamist, rakendamist ja jõustamist; rõhutab, et ühtegi sanktsiooni ei tohiks tühistada enne rahulepingu üle läbirääkimiste lõpuleviimist ja selle püsivat täitmist; kutsub nõukogu ja liikmesriike üles süstemaatiliselt tegelema sanktsioonidest kõrvalehoidmise probleemiga; rõhutab, et sanktsioonidel on Venemaa majandusele selge mõju, kuid kordab, et sanktsioonirežiim peab olema laiem ja selle rakendamine rangem, et see annaks Venemaa agressioonisõja rahaliste vahendite piiramisel soovitud tulemusi; nõuab seetõttu Venemaa esmaste tuluallikate, sealhulgas kuid mitte ainult energia-, tooraine-, finants- ja transpordisektori vastu suunatud sanktsioonide tugevdamist ja laiendamist; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid töötaksid kooskõlastatult selle nimel, et keelustada kaubandus- ja äritegevus Venemaa ja Valgevenega, pöörates erilist tähelepanu kaupadele ja tehnoloogiatele, millel võib olla kahesuguse kasutusega rakendusi, ning keelata kaupade transiit liitu ja liidust välja nende riikide territooriumi kaudu; nõuab Venemaa terasetoodete ja alumiiniumoksiidi Venemaale eksportimise täielikku keelustamist;

21. nõuab suuremaid jõupingutusi, et teha lõpp Venemaa varilaevastiku tegevusele, mis kujutab endast märkimisväärset ja kasvavat ohtu

meresõiduohutusele ja keskkonnale, eelkõige strateegiliselt elutähtsal Läänemerel; nõuab sellega seoses tihedamat koostööd Läänemere-äärsete liikmesriikide ametivõimude vahel, et tagada varilaevastiku tegevuse tõhus peatamine; nõuab tungivalt, et liikmesriigid järgiksid rangelt ELi õigusakte ja peataksid kogu Venemaa LNG ja maagaasi impordi, millest saadud tulu on pidevalt toetanud Venemaa sõjamasinat ning õõnestanud ELi sanktsioonide tõhusust ja ELi toetust Ukrainale;

22. mõistab hukka Rahvusvahelise Olümpiakomitee ja Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee karmid otsused Ukraina sportlaste väljendusvabaduse kohta Milano Cortina 2026. aasta taliolümpia- ja paraolümpiamängude ajal, samuti Rahvusvahelise Ujumisliidu otsuse tühistada Venemaa ja Valgevene sportlastele kehtestatud sanktsioonid ning Veneetsia biennaali otsuse lubada tagasi Venemaa kunstnikud; rõhutab asjaolu, et Venemaa ja Valgevene režiimid kasutavad sporti ja kultuuri aktiivselt riiklikuks propagandaks ning narratiivi muutmiseks inimõiguste ränkade rikkumiste ja sõjakuritegude toimepanijate osas; väljendab solidaarsust diskrimineeritud Ukraina sportlastega ning nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tagaksid Euroopa konkurentsiõiguse täieliku kohaldamise ja jõustamise; nõuab, et välditaks ELi viisade väljastamist Venemaa sportlastele ja kunstnikele, kes ei distantseeri ennast Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast;

## *II. Pikaajaline rahaline toetus Ukrainale ja sõjakahjude hüvitamine*

23. tunnustab komisjoni 2026. aasta jaanuari teadaande eest, et ta kavatseb 2026.–2027. aastal eraldada Ukraina eelarveliste ja sõjaliste vajaduste rahuldamiseks 90 miljardit eurot kriitilise tähtsusega toetust, ning väljendab heameelt vajaliku paindlikkuse üle, mis on paketis ette nähtud 2026. ja 2027. aastaks Ukraina toetuslaenu kehtestamist käsitleva määruse ettepaneku[6] artikli 13 lõikes 5 sätestatud erandite korra alusel; väljendab heameelt asjaolu üle, et nõukogu on lõpuks lahendanud ummikseisu, mis takistas Ukraina toetuslaenu kasutuselevõttu, ning et on lõppenud Euroopa rahutagamisrahastu Ukraina abifondi blokeerimine; kutsub Ungari, Slovakkia ja Tšehhi Vabariigi valitsusi üles uuesti läbi vaatama oma otsused kasutada loobumisklauslilt ning laenutagatistes osalema; väljendab heameelt Ukraina toetuslaenu esimese 3,2 miljardi euro suuruse osamakse väljamaksmise üle 25. juunil 2026;

24. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma Ukraina toetamiseks sihtotstarbeliste abimeetmete asemel vastu terviklikuma, pikaajalisema ja strateegilisema lähenemisviisi; rõhutab vajadust

---

6 Komisjoni 14. jaanuari 2026. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Ukraina toetuslaenu andmiseks aastatel 2026 ja 2027 (COM(2026)0020).

struktureeritud ja mitmemõõtmelise ELi strateegia järele, milles oleks ühendatud püsiv sõjaline, majanduslik ja tööstuslik toetus; nõuab sellega seoses Euroopa kaitseotstarbelise tootmisvõimsuse märkimisväärset suurendamist ning koordineeritud üleeuroopaliste hankemehhanismide loomist, et tagada laskemoona ja varustuse õigeaegne ja piisav tarnimine Ukrainasse;

25. kordab oma kindlat veendumust, et Venemaa peab oma Ukrainas tekitatud ulatuslikud kahjud kinni maksma; rõhutab vajadust prognoositava mitmeaastase finantsraamistiku järele, mis aitaks Ukrainal katta taastamis- ja kaitsekulud Venemaa agressiooni tingimustes ilma igal aastal korduva ebakindluseta; peab kahetsusväärseks, et komisjon ja nõukogu ei leppinud kokku komisjoni ettepanekus reparatsioonilaenu kohta[7], mille puhul kasutataks Venemaa riigivaradega seotud rahasummasid, ning väljendab heameelt nõukogu üleskutsete üle komisjonile jätkata tööd nende vahendite tehniliste ja õiguslike aspektidega, millega luuakse Venemaa tõkestatud varadega seotud rahasaldodel põhinev reparatsioonilaen, et maksta Ukraina kaitse, ülesehitamise ja heastamise eest; kinnitab veel kord vajadust kanda need tõkestatud varad üle eriotstarbelisse rahastamisvahendisse;

26. väljendab heameelt kokkuleppe üle rahvusvahelise kahjunõuete komisjoni loomise konventsiooni kohta ja nõuab tungivalt selle kokkuleppe kiiret ratifitseerimist; väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle algatada protsess, et EList saaks Ukraina-vastaste agressioonikuritegude erikohtu asutajaliige, mis on samm agressioonikuritegude eest vastutusele võtmise tagamise ja rahvusvahelise õigusemõistmise jõupingutuste toetamise suunas; nõuab suuremat ELi toetust tõendite kogumisele ja säilitamisele Venemaa sõjakuritegude kohta Ukrainas, sealhulgas Ukraina sõjakuritegude prokuröridele ja uurimisasutustele antava rahalise, tehnilise ja kohtuekspertiisialase abi märkimisväärset suurendamist;

## *III. Pühendumine ELiga ühinemisele ja ühinemisläbirääkimistele*

27. väljendab suurt heameelt Ukraina jätkuva pühendumuse üle ELi liikmesuse nõuete täitmisele ja tema suutlikkuse üle teha edusamme ELiga ühinemise suunas; rõhutab, et Ukraina edusamme tuleb alati hinnata seoses Venemaa jätkuva agressioonisõjaga ning selle negatiivse mõjuga Ukraina demokraatlikele protsessidele ja avalikule haldusele;

---

[7] Komisjoni 3. detsembri 2025. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega nähakse ette Ukrainale antav reparatsioonilaen ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrust (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu (COM(2025)3502).

28. kinnitab veel kord, et kuigi ELi laienemisprotsess peab jääma rangelt tulemuspõhiseks, objektiivseks ning põhinema Kopenhaageni kriteeriumidel ja laienemisraamistiku tingimustel, kujutab laienemine endast vastastikku kasulikku geostrateegilist investeeringut rahusse, stabiilsusesse ja julgeolekusse Euroopas ning moraalset kohustust; rõhutab seetõttu, et Ukraina tulevik on ELis, ja tunnistab, et Ukraina integreerumine Euroopaga on liidu strateegiline prioriteet;

29. tunnustab Ukraina riikliku programmi vastuvõtmist Ukraina õigusaktide kohandamiseks Euroopa Liidu õigusega, mis on peamine vahend õigusaktide vastavusse viimise protsessi struktureeritud ja läbipaistval kavandamisel, sealhulgas Ukraina enda ambitsioonikat ajakava kõigi vajalike sammude lõpuleviimiseks, et täita sihttasemed 2027. aasta lõpuks;

30. väljendab heameelt kõigi läbirääkimispeatükkide teemaplokkide sõelumisprotsessi lõpuleviimise üle ja ning võtab teadmiseks komisjoni ja nõukogu hinnangu, et Ukraina on teinud märkimisväärseid edusamme nende teemaplokkide avamiseks; väljendab heameelt Euroopa Ülemkogu 2026. aasta märtsi üleskutse üle nõukogule avada viivitamata kõik läbirääkimiste teemaplokid ning kutsub nõukogu üles võtma selle otsuse suhtes viivitamata järelmeetmeid, alustades põhiküsimuste teemaplokist; väljendab samas heameelt komisjoni ja nõukogu eesistujariigi Küprose otsuse üle jätkata läbirääkimisi tehnilisel tasandil, valmistudes läbirääkimiste alustamiseks tulevikus;

31. nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid ja eelkõige Ungari uus valitsus lõpetaksid läbirääkimiste teemaplokkide avamise vetostamise ning Ukraina ELi liikmeks saamise väljavaate kasutamise oma sisepoliitikas ja poliitilistes kampaaniates; väljendab heameelt ühinemisläbirääkimiste põhiküsimuste esimese teemaploki avamise üle ja loodab, et sellele järgnevad järgmised teemaplokid;

32. on teadlik, et Ukraina võimalikul ühinemisel liiduga on märkimisväärne mõju eelarvele; rõhutab siiski, et suurem osa ülesehituskuludest kaetakse eeldatavasti muudest allikatest kui ELi eelarvest ning see nõuab lisaks suurtele riigisisestele jõupingutustele ka rahvusvaheliste finantsasutuste, erainvesteeringute ja partnerriikide panust; rõhutab, kui oluline on liikmesriikides ja Ukrainas säilitada ja veelgi tugevdada avalikku toetust laienemisprotsessile ja Ukraina ühinemisele, mis nõuab kohandatud ja faktipõhist teabevahetust ELi ja liikmesriikide tasandil, sealhulgas selle kohta, kuidas käsitleda õigustatud muresid seoses mõjuga teatavatele majandussektoritele ja ELi poliitikale, näiteks ühisele põllumajanduspoliitikale;

33. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles kasutama maksimaalselt uuenduslikku mõtlemist selleks, et arutelud Ukraina ELi liikmesuse üle ei muutuks negatiivseks teguriks

rahuläbirääkimistel, teiste läbirääkijariikide jaoks ega Ukraina sisepoliitikas; kutsub liikmesriike üles osalema aktiivselt ja konstruktiivselt aruteludes ettepanekute üle, mille eesmärk on edendada Ukraina integreerimist ELiga, kajastades samal ajal ELi strateegilisi huve ja võttes arvesse dünaamikat läbirääkijariikides, sealhulgas Venemaa katseid õõnestada üldsuse toetust ELi laienemisele ja ühinemisprotsessile, ning edendades Ukraina ja Euroopa tulevast julgeolekut; kordab oma üleskutset tõhustada ELi tegutsemisvõimekust otsustusprotsesside lihtsustamise kaudu, näiteks võttes kasutusele kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise laienemisprotsessi vaheetappides, kui otsustatakse üksikute teemaplokkide ja peatükkide avamise ja sulgemise üle, järgides täielikult aluslepinguid;

34. tuletab meelde oma varasemat seisukohta Volõõnia veresauna kohta, peab kahetsusväärseks olukorra hiljutist tarbetut ja provotseerimata eskaleerimist president Volodõmõr Zelenskõi poolt, kes nimetas ühe Ukraina relvajõudude sõjaväelise eliitüksuse ümber Ukraina mässuliste armee (UPA) kangelaste järgi; peab kahetsusväärseks, et eiratakse Poola jaoks tundlikke küsimusi ja leina, mis seondub UPA eeldatavalt kümnete tuhandete ohvrite ja nende perekondadega, eriti arvestades Poola vankumatut toetust Ukraina võitlusele Venemaa agressiooni vastu; on seisukohal, et see otsus kahjustab heanaaberlikke suhteid ja varasemaid pingutusi tegeleda kahepoolsete ajalooliste suhete lahendamata ja valulike aspektidega tõelise ja siira leppimise vaimus ning ei ole kooskõlas Euroopa väärtustega; nõuab pingete leevendamist ja uusi heas usus tehtavaid jõupingutusi leppimise saavutamiseks;

35. on seisukohal, et Ukraina koostöö- ja tulevikku suunatud poliitika naaberriikide suhtes, sealhulgas kahepoolsete vaidluste lahendamine ja ajalooline dialoog, aitab kaasa ühinemisprotsessi edenemisele, ning rõhutab, et ühinemisprotsessi ei tohiks kuritarvitada, et takistada saavutustepõhiseid edusamme Euroopa suunas liikumisel või et kaaluda üles liidu laiemaid strateegilisi huvisid, ning et selliseid küsimusi tuleb pigem käsitleda avatud dialoogi ja tõelise koostöö kaudu;

## *IV. Demokraatia ja demokraatlikud institutsioonid*

36. kiidab Ukraina erakordseid jõupingutusi demokraatlike institutsioonide tugevdamiseks sõja ajal; väljendab siiski muret seadusandliku ja täidesaatva võimu vaheliste suhete hiljutise halvenemise pärast; kutsub kõiki sidusrühmi tungivalt üles taastama viljakad suhted valitsuse ja Ülemraada vahel, ning nõuab, et kõik Ukraina poliitilised jõud, eelkõige praegu võimul olevad osalejad edendaksid poliitilist ühtsust ning sidusat ja kaasavat poliitikakujundamist, nõudes tungivalt, et Ukraina poliitilised jõud jääksid riigikaitse ja ELiga integreerumise küsimuses ühtseks; kutsub Ukraina ametivõime üles järgima võimude lahususe, mitmeparteilise pluralismi ja kaasamise põhimõtet, tagama kohalike

omavalitsuste ja kohalike autonoomsete organite pädevuste ja õigustega arvestamise ning austama õigusriiki ja põhivabadusi, sealhulgas meediapluralismi, kooskõlas demokraatlike põhimõtete ja väärtustega, mida ukrainlased nii otsustavalt ja vapralt kaitsevad; nõuab, et ELi institutsioonid süvendaksid koostööd Ülemraadaga;

37. kordab, kui oluline on sisepoliitiline ühtsus kui alussammas, millele tugineb Ukraina pikaajaline vastupanu Venemaa Föderatsiooni jätkuvale agressioonile; kordab lisaks, kui oluline on kaitsta parlamentaarset pluralismi kui demokraatliku valitsemistava nurgakivi; rõhutab vajadust kõigi Ülemraadas esindatud parlamentaarsete poliitiliste jõudude vahelise konstruktiivse ja sisuka koostöö järele, eesmärgiga tugevdada poliitilist, sõjalist, majanduslikku ja sotsiaalset vastupanuvõimet ning ELiga ühinemise kriteeriumide rakendamist;

38. rõhutab veel kord Ülemraada keskset rolli reformide õigeaegsel vastuvõtmisel; rõhutab, kui oluline on austada ja tugevdada Ülemraada institutsioonilist rolli, ning toetab käimasolevaid reformipüüdlusi, et suurendada Ülemraada õigusloomealast suutlikkust, järelevalvet täidesaatva võimu üle ja aruandekohustust üldsuse ees; väljendab muret viivituste pärast selliste seaduste vastuvõtmisel ning kutsub Ülemraadat ja selle liikmeid üles kehtestama kiirendatud menetluse nende kiireks vastuvõtmiseks, säilitades samal ajal täielikult parlamentaarse kontrolli seadusandlike ettepanekute üle;

39. nõuab tungivalt, et Ukraina valitsus ja opositsioon otsiksid aktiivselt viise ja praktilisi meetodeid, sealhulgas uuriksid uusi lähenemisviise laiapõhjaliseks poliitiliseks koostööks, et teha koostööd Euroopa reformide edendamisel Ukraina teel ELi liikmesuse suunas; väljendab veel kord muret seoses piirangutega Ukraina Ülemraada liikmete välisreisidele ning kordab oma soovitust kaotada parlamendiliikmete volitustega seotud ja poliitilise iseloomuga välisreiside piirangud; soovitab tugevdada Ülemraada õigusloomealast suutlikkust, et koostada kvaliteetsemaid õigusakte ja võidelda nn seadusandliku spämmimise vastu, kui samal teemal ringleb mitu paralleelset halva kvaliteediga seaduseelnõu.

40. väljendab heameelt Ukraina jätkuva osalemise üle idapartnerluses ja Euronesti parlamentaarses assamblees; väljendab heameelt ülemraada opositsiooniliikmete osalemise üle ülemraada koosolekutel;

41. rõhutab, kui oluline on soodustada konstruktiivset poliitilist kultuuri ja edendada usaldusel põhinevat koostööd Ukraina erakondade vahel; võtab teadmiseks Ukraina parlamendiliikmete aktiivse osalemise Jean Monnet' rahu- ja demokraatiadialoogis Ukraina Ülemraadaga ning märgib, et käesoleval aastal möödub 10 aastat dialoogi käivitamisest 2016. aasta oktoobris; tunnustab seda formaati kui erakondadevahelise dialoogi püsivat ja konstruktiivset vahendit,

mis on aidanud Ülemraada juhtkonnal ning kõigil parlamendifraktsioonidel ja -rühmadel saavutada konsensust institutsiooniliste reformide suhtes; julgustab Ülemraadat kutsuma kokku järgmise vooru, et tugevdada Ukraina ühinemisprotsessiks vajalikke reforme;

42. tunnustab Ukraina enneolematuid jõupingutusi demokraatlike valimiste ettevalmistamisel, mis on kavas läbi viia pärast sõjaseisukorra tühistamist, ning rõhutab, et vabade ja õiglaste valimiste jaoks vajalike standardite ja tingimuste täitmiseks tuleb anda piisavalt aega; tuletab meelde, et laialdaselt tunnustatud demokraatlike põhimõtete ja Ukraina põhiseaduse kohaselt ei saa valimisi korraldada sõja ajal ja sõjaseisukorra tingimustes ning et need nõuavad üldist turvalisust ning piisavat ettevalmistusaega ja juurdepääsu teabele, et vastata rahvusvahelistele standarditele; on seetõttu seisukohal, et USA administratsiooni surve Ukrainale korraldada valimised ajal, mil Venemaa agressioonisõda jätkub ja riik on sõjaseisukorras, ei ole asjakohane, ning on seisukohal, et see ei teeni demokraatliku legitiimsuse eesmärki;

43. tunnustab Ülemraada loodud töörühmade olulist tööd valimist käsitlevate õigusaktide väljatöötamisel esimesteks sõjajärgseteks valimisteks; nõuab, et ELi ja selle liikmesriigid annaksid abi Ukraina valimisi käsitlevate õigusaktide reformimisel, sealhulgas kõrvaldaksid takistused, mis ei lase põgenikel parlamendi- ja presidendivalimistel osaleda, ning annaksid rahalist abi, eelkõige hääletamise korraldamiseks väljaspool Ukrainat; soovitab, et Euroopa Liit toetaks täiel määral ja valmistaks ette pikaajalise rahvusvahelise valimisvaatlusmissiooni;

44. tuletab meelde, et Venemaa agressioonisõda peetakse ka infovaldkonnas, ning mõistab teravalt hukka Venemaa katsed Ukraina institutsioone delegitimeerida; rõhutab, et Venemaa kognitiivne sõda on suunatud Ukraina avaliku toetamise vastu Euroopa demokraatlikes riikides, sealhulgas mitmesuguste erakondade toetamise kaudu; nõuab seetõttu, et Ukraina saaks sarnaselt Moldova Vabariigile antava abiga ELi abi võitluses välisriikidest lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu oma sõjajärgsete valimiste ajal, ning nõuab tungivalt, et Ukraina ja EL ühendaksid sel eesmärgil oma jõud;

45. väljendab heameelt parlamendiistungite ülekannete taastamise üle, mis on tugevdanud Ukraina demokraatlikku legitiimsust; tunnistab probleeme, mis on seotud pluralistliku meedia säilitamisega sõjatingimustes; rõhutab, et sellistes erakorralistes oludes kehtestatud piirangud ei ole oma olemuselt alalised ning neid tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja kohandada, kui see on asjakohane ja teostatav, võttes arvesse muutuvat olukorda; rõhutab, et sõja pikenemine iseenesest ei õigusta piirangute tähtajatut jätkamist ning et Ukraina vastupanuvõime tugevnedes tuleks selliseid meetmeid järk-järgult leevendada, jättes kehtima üksnes need meetmed, mis on

rangelt vajalikud ja proportsionaalsed riikliku julgeoleku kaalutlustega;

## *V. Õigusriik ja kohtureformid*

46. tunnustab ELi ja Ukraina vahel 2025. aasta detsembris kokku lepitud kümnepunktilise reformikava (nn Kosi-Katška kava) vastuvõtmist, mis on oluline samm õigusriigi tugevdamisel, kohtureformi elluviimisel ja korruptsioonivastaste jõupingutuste suurendamisel; väljendab heameelt käimasoleva töö üle reformikava rakendamisel ja julgustab Ukrainat saavutama võimalikult kiiresti konkreetseid tulemusi, viies peamised reformid arutelust või töörühma etappidest kaugemale; rõhutab, et reformikava rakendamise määra 2026. aasta keskpaigaks (ligikaudu 15 %, nagu on mõõtnud Ukraina mõttekodade kogukond) tuleb pidada Ukraina jaoks mitterahuldavaks tasemeks;

47. rõhutab, kui oluline on reformikava õigeaegne ja täielik rakendamine, sealhulgas selgelt määratletud vahe-eesmärkide, mõõdetavate näitajate ja toimivate seiremehhanismide kaudu; väljendab muret piiratud edusammude pärast teatavates prioriteetsetes valdkondades ning nõuab tungivalt, et Ukraina ametivõimud kiirendaksid nende rakendamist selgete võrdlusaluste ja püsiva poliitilise pühendumuse alusel, kuna õigeaegne, usaldusväärne ja tulemuslik rakendamine on oluline Ukraina demokraatliku vastupanuvõime tugevdamiseks ja ELiga ühinemise protsessi edendamiseks;

48. väljendab heameelt juhtalgatuse Ukraine2EU loomise üle, mille algatasid EL, Leedu ja Taani ning millega hiljem ühinesid Rootsi, Iirimaa ja Poola ning millega antakse sihipärast abi Ukraina riigiasutustele ELiga ühinemise protsessi lõpuleviimisel ja ELi liikmeks saamiseks valmistumisel; rõhutab, kui olulised on sellised tehnilise abi projektid, ning nõuab nende pidevat toetamist ja enamate liikmesriikide kaasamist; väljendab heameelt ka kodanikuühiskonna organisatsioonide jõupingutuste üle seirata rakendamist ja toetada reformide edasist edenemist;

49. väljendab heameelt Ukraina edusammude üle kohtusüsteemi reformimisel ja korruptsioonivastases võitluses ning tunnustab selliste edusammude tegemist erakordse sõjasurve tingimustes; nõuab püsivamat ja kiiremat edu nendes kriitilistes valdkondades, kuna tugev õigusriik võimaldab läbipaistvust ja vastutust ülesehitus- ja majanduse taastamise protsessides ning parandab investeerimiskliimat ja rahvusvaheliste partnerite usaldust; väljendab heameelt 2025. aasta mais vastu võetud õigusriigi tegevuskava rakendamise üle ja rõhutab, et need edusammud on otseselt seotud üldsuse usalduse suurendamisega riigiasutuste vastu;

50. on jätkuvalt mures suutmatuse pärast nimetada Ukraina konstitutsioonikohtus ametisse rahvusvaheliselt kontrollitud kohtunikke; kutsub Ülemraadat üles võtma kooskõlas Veneetsia

komisjoni arvamustega vastu konstitutsioonikohtu seaduse, tagades läbipaistva valikumenetluse koos rahvusvaheliste ekspertide osalemisega ja kahekolmandikulise parlamendi enamuse kohtunike ametisse nimetamisel; nõuab tungivalt, et Ukraina kasutaks kohtusüsteemi ümberkujundamisel kättesaadavaid rahvusvahelisi eksperditeadmisi ja abi, tunnistades samas, et institutsioonilise olukorra parandamiseks on vaja rakendada ulatuslikumaid meetmeid, et tugevdada tulemuslikkust ja sõltumatust; nõuab, et 2026. aasta prioriteedina saavutataks edu Ukraina riikliku advokatuuri põhjalikul reformimisel;

51. nõuab tungivalt, et Ukraina teeks lisapingutusi, et tagada kohtuametnike professionaalsus ja usaldusväärsus; rõhutab, et kohtusüsteemis on vaja läbipaistvaid ametisse nimetamisi ning korruptsioonisüütegude tulemuslikku uurimist ja karistamist kõigil tasanditel; julgustab Ukrainat reformima peaprokuröri valimise ja ametist vabastamise protsessi ning piirama lubamatut mõju üksikjuhtumitele, sealhulgas juhtumite automaatse määramise ja kohtuasjade toimikutele juurdepääsu piiramise kaudu; julgustab kohtuid jätkama investeerimist uutesse tehnoloogiatesse, et aidata üle saada töötajate nappusest ja suurest töökoormusest; kiidab kohtusüsteemi töö jätkamise eest keerulistes tingimustes ning Ukraina kodanikuühiskonda õigusriigi reformide rakendamise seiramisel;

52. nõuab julgeolekuteenistuse (SBU) ja riikliku uurimisbüroo reformimist, tuginedes president Zelenskõi 2. jaanuaril 2026 välja kuulutatud algatusele, pöörates eelkõige tähelepanu julgeolekuteenistuse keskendumisele vastuluurele, terrorismivastasele võitlusele ja muudele julgeolekuohtude allikatele, samuti võimu kuritarvitamise võimalusele ja inimõiguste kaitsmisele; tunnustab jõupingutusi, mida on tehtud nende institutsioonide reformimiseks sõja ajal; peab siiski kahetsusväärseks, et riikliku uurimisbüroo reformi käsitlevat seaduseelnõu ei olnud Ülemraada täiskogul 2026. aasta aprilli lõpuks veel vastu võetud; tunnustab ELi Ukraina nõuandemissiooni panust tema tähtsasse tegevusse Euroopa integratsiooni, sealhulgas julgeolekusektori reformi, õigusriigi ja vastutuse valdkonnas;

53. nõuab kriminaalmenetluse seadustiku ja sellega seotud õigusaktide läbivaatamist, et tagada kiire ja kvaliteetne õigusemõistmine, eelkõige selliste sätete läbivaatamise kaudu, millega nähakse ette uurimiste automaatne lõpetamine kohtueelse uurimise tähtaegade möödumise ja lühikeste uurimistähtaegade tõttu, mis ohustavad keerukate kriminaalasjade, sealhulgas suurkorruptsiooni juhtumite tulemuslikku uurimist; nõuab samuti tungivalt, et Ukraina ametivõimud tegeleksid eelvangistuse praktikaga ja menetlusõiguste kuritarvitamisega; julgustab suurendama avalikele dokumentidele juurdepääsu läbipaistvust, tunnistades samal ajal sõjaaegseid julgeolekuvajadusi; kiidab heaks uue lobitööd käsitleva seaduse vastuvõtmise;

54. nõuab tungivalt, et Ukraina ametivõimud hoiduksid mis tahes poliitiliselt motiveeritud kohtumenetlustest ning isiklike sanktsioonide kehtestamisest opositsiooni esindajatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonide juhtidele; rõhutab, et sellised tavad võivad õõnestada demokraatlikke standardeid ja üldsuse usaldust;

55. kutsub Ukraina ametivõime üles kõrvaldama siseriiklikest õigusaktidest üldtunnustatud Euroopa ja rahvusvaheliste parlamentaarse sõltumatuse standardite (nt saadiku vaba mandaat, võimude lahusus ja õiguskindluse põhimõte) rikkumised, kuna need põhinevad Ukraina parlamendi liikme ekslikul võrdsustamisel ametiisiku staatusega; rõhutab, et Ukraina parlamendi liikmel on esindusvolitused ja ta ei kuulu ametkondlikku hierarhiasse, teda ei määrata oma ametikohale, ta ei täida ametiülesandeid ning seetõttu ei saa teda siseriiklikes õigusaktides määratleda riigiametnikuna;

## *VI. Korruptsioonivastane võitlus*

56. väljendab heameelt korruptsioonivastasele võitlusele spetsialiseerunud asutuste edusammude üle kõrgetasemeliste juhtumite avastamisel ja nende eest vastutusele võtmisel ning kiidab rikkumisest teatamise mehhanismide rakendamist; rõhutab, et hiljutine suurkorruptsiooni paljastamine näitab nii vajadust jätkata korruptsioonivastast võitlust kui ka selleks tehtavate jõupingutuste edukust; tunnistab, et Ukraina on saavutanud märkimisväärset edu korruptsiooni uurimisel ja selle eest vastutusele võtmisel; rõhutab, et suurkorruptsiooni juhtumite uurimisel, nende eest süüdistuste esitamisel ja lõplike süüdimõistvate kohtuotsuste tegemisel on endiselt väga oluline saavutada kindlaid ja pöördumatuid tulemusi; hoiatab, et mis tahes tagasiminek korruptsioonivastastes reformides kahjustaks tõsiselt üldsuse usaldust ja Ukraina liikumist Euroopaga integreerumise suunas;

57. väljendab heameelt uute töötajate ulatusliku värbamise üle Ukraina riiklikku korruptsioonivastasesse büroosse (NABU) ja korruptsioonivastase eriprokuratuuri (SAPO); väljendab lisaks heameelt NABU arengustrateegia heakskiitmise ja SAPO institutsioonilise arengustrateegiaga seotud töö alustamise üle;

58. rõhutab olulist tööd, mida on teinud peamised korruptsioonivastased institutsioonid, nagu NABU, ning kodanikuühiskonna jõupingutusi korruptsioonivastaste haldusasutuste sõltumatuse säilitamiseks ja nende tõhususe suurendamiseks; väljendab heameelt SAPO valikukomisjoni rahvusvaheliste liikmete ametisse nimetamise üle, väljendades samal ajal muret ühe Ukraina liikmega seoses tõstatatud eetikaküsimuste pärast; väljendab heameelt märkimisväärsete edusammude üle, mida rahvusvaheliste ekspertide avalik nõukogu ja kohtunike kõrgem kvalifikatsioonikomisjon on teinud kõrgema korruptsioonivastase kohtu kandidaatide intervjueerimisel range, sõltumatu, kaasava ja läbipaistva protsessi kaudu;

59. nõuab, et Ukraina ametivõimud tagaksid NABU ja SAPO institutsioonilise ja tegevusliku sõltumatuse; mõistab hukka igasuguse poliitilise sekkumise, ärakasutamise või hirmutamise, mis on suunatud korruptsioonivastaste institutsioonide vastu, sealhulgas põhjendamatud kontrollid, süüdistused või tegevuspiirangud, ning nõuab, et viivitamata lõpetataks põhjendamatu surve avaldamine julgeoleku- ja luureteenistustele, sealhulgas Ukraina julgeolekuteenistusele (SBU); rõhutab, et NABU ja SAPO kaitsmine on õigusriigi, Ukraina ELiga ühinemise protsessi ja rahvusvahelise toetuse usaldusväärse kasutamise peamisi eeltingimusi;

60. kordab, et korruptsiooni ennetamise riiklik amet peab parandama oma varade deklareerimise kontrollimenetlusi ja keskenduma oma jõupingutustes kõrgematele ametnikele kindlaks tehtud suure riskiga valdkondades; nõuab tungivalt, et Ukraina viiks täielikult ellu vara tagasivõitmise ja haldamise ameti (ARMA) reformi, sealhulgas selle rakendamiseks vajalikud määrused; peab kahetsusväärseks, et kui välja arvata korruptsioonile spetsialiseerunud asutused, on õiguskaitseasutused teinud korruptsioonivastaste juhtumite lahendamisel vähe edusamme;

61. väljendab heameelt Ukraina liikmesuse üle Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) altkäemaksu töörühmas, mis on positiivne samm OECD täisliikmeks saamise suunas ja kinnitab veelgi, et Ukraina on kohustunud järgima rahvusvahelisi läbipaistvuse ja hea valitsemistava standardeid; tunnustab Ukraina edusamme altkäemaksuvastaste õigusaktide rakendamisel rahvusvaheliste tehingute puhul, mis tähistab riigi integreerumist vastutustundlike ettevõtjate ülemaailmsesse kogukonda, ning julgustab Ukrainat jätkama jõupingutusi nende edusammude säilitamiseks;

62. kordab, kui oluline on pidev võitlus organiseeritud kuritegevuse vastu; nõuab tungivalt, et Ukraina teeks täiendavaid jõupingutusi, et tõhustada võitlust pettuste ja internetipettuste vastu;

## *VII. Põhivabadused ja inimõigused*

63. tunnustab Ukraina võetud kohustust kaitsta põhiõigusi hoolimata Venemaa jätkuvast agressioonisõjast ning tunnustab eelkõige rahvusvähemuste tegevuskava; julgustab Ukrainat pidama naaberliikmesriikidega struktureeritud ja konstruktiivset dialoogi rahvusvähemustesse kuuluvate inimeste õiguste üle kooskõlas Euroopa standardite ja Veneetsia komisjoni soovitustega; tunnustab Ukraina ametivõimude jõupingutusi haridussüsteemi reformimisel ja väljendab lootust, et 2027. aastal jõustuva haridusseaduse sätted ei kahjusta vähemuste õigust saada haridust oma emakeeles.

64. kutsub Ukrainat üles tagama jätkuva toetuse väljendusvabadusele ja meedia sõltumatusele; kutsub Ukrainat üles tagama, et sõjaseisukorrast tulenevad piirangud oleksid rangelt vajalikud ja

proportsionaalsed; nõuab hirmutamise ja otsese ahistamise juhtumite ning ajakirjanikele ja meediaasutustele avaldatava kaudse surve viivitamatut, sõltumatut ja tulemuslikku uurimist; tuletab meelde asjakohase rahastamise olulist rolli avalik-õigusliku ringhäälingu sõltumatuse tagamisel, mis võimaldab sellel täita Ukraina õiguses sätestatud rolli, ning kutsub Ukraina ametivõime üles tagama, et riiklikult rahastatud meedia toodetud sisu kajastaks Ukraina poliitilist ja ühiskondlikku pluralismi;

65. ergutab vastu võtma seaduseelnõu nr 13597, millega tugevdatakse õiguskaitset diskrimineerimise, vaenukuritegude ja vaenukõne vastu rassi, nahavärvi, poliitiliste, usuliste ja muude veendumuste, soo, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, rahvuse, etnilise, sotsiaalse või välismaise päritolu, vanuse, tervisliku seisundi, puude, perekonna- ja varalise seisundi, perekondlike õiguste ja kohustuste, elukoha, keele, ameti või muul alusel, kooskõlas Ukraina assotsieerimislepingust ja ELiga ühinemise protsessist tulenevate kohustustega;

66. väljendab heameelt Ukraina jätkuvate jõupingutuste üle ajakohastada oma tsiviilõigusakte; rõhutab, kui oluline on tagada, et kõik sellised reformid oleksid täielikult kooskõlas ELi võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise standarditega, sealhulgas naiste ja LGBTIQ+ inimeste õiguste kaitsega; väljendab heameelt Ukraina kõrgeima kohtu otsuse üle tunnistada samasooline paar *de facto* perekonnaks; nõuab, et Ukraina võtaks vastu registreeritud partnerluste õigusliku tunnustamise seaduseelnõu nr 9103;

67. tunnustab Ukraina kodanikuühiskonna kontrolli ja toetust, mille tulemusel andsid Ukraina seadusandjad lubaduse võtta tagasi perekonnaseadustiku muudatusettepanekud, mis oleks võimaldanud kohtutel erandjuhtudel heaks kiita lapsega sõlmitud abielu 14-aastaste tütarlaste puhul; nõuab tungivalt, et Ülemraada tagaks nende sätete lõpliku tühistamise;

68. kutsub Ukrainat üles jätkama isikuandmete kaitset käsitlevate takerdunud õigusaktide vastuvõtmist;

69. väljendab heameelt deinstitutsionaliseerimise strateegia vastuvõtmise ning juurdepääsetavuse ja rehabilitatsiooniteenuste reformiga seotud töö üle; rõhutab siiski vajadust võtta kiiresti vastu õigusaktid puuetega inimeste rehabilitatsiooni kohta ning tagada, et need kaasavad reformid jõuaksid kohaliku ja kogukonna tasandini;

70. võtab teadmiseks, et vastu on võetud seadus, mis võimaldab Ukraina õigeusu kogudustel loobuda Moskva patriarhaadi jurisdiktsioonist ja otsustada vabalt oma uue hierarhilise kuuluvuse üle; märgib, et Rumeenia õigeusu kogudused Ukrainas esitasid 2024. aasta augustis taotluse tunnustada usuühendust „Rumeenia õigeusu kirik Ukrainas“, millega saaksid ühineda need Rumeenia õigeusu kogudused, kes on Moskva patriarhaadi alluvusest lahkunud; kutsub

Ukraina ametiasutusi üles registreerima viivitamata usuühendus „Rumeenia õigeusu kirik Ukrainas“;

## *VIII. Kodanikuühiskonna roll*

71. tunnustab Ukraina kodanikuühiskonda, kes on jäänud aktiivseks, hoolimata sõja ajal kogetud raskustest; nõuab tungivalt, et kõik Ukraina ametivõimud tagaksid süstemaatilised ja sisulised konsultatsioonid kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartneritega, tagaksid neilt saadud panuse nõuetekohase arvessevõtmise ja võitleksid kodanikuühiskonna organisatsioonidele avaldatava mis tahes poliitilise surve vastu; kutsub Ukrainat üles võtma vastu kodanike apellatsioone käsitleva seaduse, et tagada hea valitsemistava ja kodanike osalemine; tunnistab kodanikuühiskonna tähtsust Ukraina rahva vastupanuvõime suurendamisel sõja ajal ning rõhutab kodanikuühiskonna olulist rolli Ukraina kestlikus sõjajärgses taastumises;

72. väljendab heameelt digidemokraatia vahendite, sealhulgas elektrooniliste petitsioonide ja avalike kirjade kasutamise üle ning toetab paremini struktureeritud ja institutsioonipõhiseid kodanikuosaluse vorme, sealhulgas diasporaakogukondade jaoks;

73. kutsub komisjoni üles süstemaatiliselt kaasama Ukraina kodanikuühiskonda ja muid ühiskondlikke organisatsioone ja institutsioone ELi rahalise toetuse ja reformide kavandamisse ja seiresse;

74. väljendab heameelt Euroopa ja rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide panuse üle kogemuste vahetamisse ja Ukraina kodanikuühiskonna toetamisse, eelkõige nende osalemise üle võitluses Venemaa desinformatsioonikampaaniate vastu, mis on suunatud Ukraina ja ukrainlaste vastu ELis; kutsub üles tõhustama koostööd nende organisatsioonidega, et kaitsta põhiõigusi, tugevdada vastupanuvõimet infomanipulatsioonidele ja toetada usaldusväärset avalikku arutelu;

## *IX. Integratsioon ühtse turuga*

75. toonitab, kui oluline on kiirendada Ukraina järkjärgulist integreerimist ELi ühtsele turule, mis toob majanduslikku kasu mõlemale poolele, nii Ukrainale kui ka liikmesriikidele; rõhutab, et see on oluline osa ELi majanduslikust toetusest Venemaa agressiooni vastu võitlemisel ja Ukraina tööstuse ettevalmistamisel tegutsemiseks ELi ühtse turu tingimustes; soovitab Ukrainal järgida ELi ja Ukraina põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna prioriteetses tegevuskavas esitatud kümmet prioriteeti;

76. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma arvesse tihedaid seoseid ülesehitamise ja Ukraina tulevase integreerimise vahel ELi ühtsele turule; rõhutab, et ülesehituskava peaks sisaldama meetmeid, millega edendatakse õigusnormide ühtlustamist ja toetatakse

investeeringuid elutähtsasse taristusse, transpordivõrkudesse ja raudteeühendustesse, hõlbustades seeläbi ühtse turu standardite järgimist ning tõhustades kaubandus- ja majanduskoostööd liikmesriikidega;

77. väljendab heameelt seoses asjaoluga, et Ukraina ühines 2026. aasta jaanuaris ELi algatusega „rändle nagu kodus“, mis annab Ukraina elanikkonnale ühe kõige käegakatsutavama ja koheselt tajutavama kasu riigi ELiga ühinemisprotsessi ajal;

78. väljendab heameelt Ukraina kasvanud jõupingutuste üle oma seisukohtade kooskõlastamiseks ELi ja Maailma Kaubandusorganisatsiooniga; ergutab tihedat koostööd ELiga rahvusvahelistel kaubandusläbirääkimistel, eelkõige selleks, et integreerida Ukraina järk-järgult ELi ühtsele turule ja tugevdada tema osalemist üleilmsetes väärtusahelates;

## *X. Kaitsekoostöö*

79. tunnistab, et Ukraina kaitsetööstusest on saanud Euroopa julgeoleku oluline ja täiendav komponent, eelkõige seoses droonide tootmisvõimsusega, lahingutes testitud innovatsiooniga mehitamata süsteemide valdkonnas, elektroonilise sõjapidamise ja lahinguväljatarkvaraga;

80. väljendab seetõttu heameelt Ukraina ning ELi ja selle liikmesriikide vahelise tihedama koostöö üle julgeoleku- ja kaitseküsimustes, eelkõige Euroopa rahutagamisrahastu kaudu, ning nõuab tõhustatud koostööd Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahendi (SAFE) ja Euroopa kaitsetööstuse programmi (EDIP) raames, et rahuldada Ukraina kriitilised kaitsevajadused ja hõlbustada Ukraina kaitsetööstuse integreerimist ELi tööstusökosüsteemi; rõhutab, kui oluline on Ukraina ühinemine assotsieerunud riigina Euroopa Kaitsefondiga, ning nõuab vajalike läbirääkimiste kiiret läbiviimist; väljendab heameelt ELi ja Ukraina kaitsetööstuse koostöö rakkerühma ja algatuse BraveTechEU loomise üle; nõuab, et EL toetaks Ukraina kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi integreerimist Euroopa kaitsesektori tehnoloogilisse ja tööstuslikku baasi, sealhulgas ELi kaitsetööstuse rahalise toetuse vahendite EDIPi ja tulevase Euroopa Konkurentsivõime Fondi kaudu; tunnistab, et Ukraina eksperditeadmisi lahinguväljal on järjekordselt demonstreeritud Lähis-Idas, kaitstes Pärsia lahe riike; kordab, et Ukraina sõjavägi on Euroopa kõige kogenum;

81. rõhutab korrapäraste ühiste sõjaliste õppuste korraldamise strateegilist tähtsust ning Ukraina järkjärgulist integreerimist ELi juhitavatesse koolitus- ja tegevusraamistikesse, et suurendada valmisolekut, koostalitlusvõimet Euroopa vägedega ja kooskõla NATO standarditega; nõuab lisaks suuremaid ühiseid investeerimisalgatusi liidu ja Ukraina vahel kaitsetööstussektoris, sealhulgas kaitseotstarbelise varustuse ühisarendamist ja -tootmist,

mis tugevdaks Ukraina kaitsevõimet; nõuab püsivaid meetmeid, et tugevdada Ukraina ja Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi omavahelist seotust, vähendada strateegilist sõltuvust ning aidata kaasa pikaajalisele julgeolekule ja stabiilsusele Euroopas;

82. rõhutab sõjalise liikuvuse suurendamise strateegilist tähtsust Ukraina kaitse ja vastupanuvõime toetamisel, kuna see tagab varustuse ja humanitaarabi kiire lähetamise Ukraina vägedele; rõhutab Musta mere äärsete riikide ja ELi idapiiril asuvate riikide otsustavat rolli turvaliste transiiditeede tagamisel, varustuse eelpositsioneerimisel ja ühisel tegevuse koordineerimisel Ukrainaga; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama nende piirkondade taristut, koostegutsemisvõimet ja logistilisi raamistikke, sealhulgas ühise väljaõppe ja sihipäraste investeeringute kaudu, et suurendada Ukraina operatsioonivõimet, tugevdada tema territoriaalset terviklikkust ja hoida ära edasine agressioonitegevus;

83. väljendab heameelt Ukraina 2030. aasta veteranipoliitika strateegia vastuvõtmise üle; rõhutab, kui oluline on Ukraina sõjaveteranide tulemuslik taasintegreerimine tsiviilellu, mis on Ukraina pikaajalise taastumise ja sotsiaalse ühtekuuluvuse oluline osa; juhib tähelepanu puuetega veteranide kasvavale arvule ning vajadusele tugevdada ligipääsetavusmeetmete ja puuetega inimeste õiguste rakendamist; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid selles osas Ukrainat veelgi rohkem; tunnistab Ukraina veteranide kogemuste strateegilist väärtust Euroopa julgeoleku ja kaitse jaoks, sealhulgas nende ainulaadset oskusteavet kaasaegses sõjapidamises, nagu võitlus mehitamata süsteemide vastu, lahinguväljameditsiin ja ohvrite evakueerimine suure intensiivsusega konfliktides; rõhutab vajadust vältida nende haavatavust sotsiaalse tõrjutuse ja vaenuliku manipuleerimise suhtes, sealhulgas Venemaa Föderatsiooni poolt;

84. kutsub komisjoni üles töötama välja asjakohased raamistikud, et integreerida Ukraina ainulaadne sõjaaegne kogemus elanikkonnakaitse, elutähtsa taristu vastupidavuse, desinformatsioonivastase võitluse ja juhtimise valdkonnas täiemahulise sõjalise agressiooni tingimustes liidu valmisoleku-, vastupanuvõime- ja julgeolekupoliitikasse;

85. tunnustab märkimisväärset poliitilist, rahalist, humanitaar- ja sõjalist abi, mida kolmandad riigid ja rahvusvahelised partnerid on Ukrainale andnud alates Venemaa Föderatsiooni täiemahulise sissetungi algusest 2022. aastal; rõhutab, et see ulatuslik toetuskoalitsioon kajastab ühist pühendumust rahvusvahelise õiguse ja ÜRO põhikirjas sätestatud põhimõtete järgimisele; rõhutab sellega seoses Ameerika Ühendriikide olulist panust, kes on andnud sõjalise abina üle 66,9 miljardi USA dollari; rõhutab lisaks Ühendkuningriigi, Kanada, Jaapani, Norra, Uus-Meremaa ja Austraalia olulist rolli, kes on ühinenud Venemaa Föderatsiooni vastu suunatud rahvusvaheliste sanktsioonidega ning andnud oma panuse Ukraina sõjaväelaste

toetamisse ja töötajate koolitamisse, samuti Ukrainale humanitaar- ja makromajandusliku finantsabi osutamisse; tunnustab Türgi antud olulist abi, sealhulgas sõjalist ja humanitaarabi ning diplomaatilisi jõupingutusi; tunnustab humanitaarabi Moldova Vabariigilt, kes on Venemaa jätkuva agressiooni tingimustes näidanud üles piirkondlikku solidaarsust;

## *XI. Piirkondlik koostöö ja heanaaberlikud suhted*

86. väljendab heameelt Ukraina ja Ungari (ja Slovakkia) vahelise vaidluse lahendamise üle, mis puudutas Venemaa naftatarnete katkestamist Družba torujuhtme kaudu; rõhutab, et vaidluse tagajärjel ei tekkinud Ungaris ega Slovakkias tarnepuudujääki, võttes arvesse Aadria mere torujuhtme kaudu hõlpsasti kättesaadavaid alternatiivseid transpordivõimalusi, mille lisakasuks on Venemaa majanduse spondeerimata jätmine; märgib, et Ungari ettevõtted on Venemaa Ukraina-vastase agressiooni algusest peale suurendanud Venemaa energia importi, mis on vastuolus ELi poliitikaga; märgib, et kütusehinnad Ungaris on Euroopa keskmisest kõrgemad ja argumendid Aadria mere torujuhtme kaudu tarnimise suurenevate kulude kohta ei vastanud tõele;

87. rõhutab kõigi liikmesriikide, mitte ainult Ungari ja Slovakkia valitsuse kohustust kaotada järk-järgult oma sõltuvus Venemaa energiavarustusest ja -taristust;

88. mõistab hukka Ungari õiguskaitseasutuste varasema tegevuse Ukraina panga Oštšadbank töötajate kinnipidamisel ning sularaha ja kulla arestimisel, milleks Ungari toll andis eelnevalt nõuetekohase loa; väljendab heameelt vaidluse hiljutise lahendamise üle;

## *XII. Sotsiaal-majanduslikud reformid*

89. tunnustab Ukraina avaliku halduse reformi vastuvõtmist ning Ukraina jätkuvat praktilist kaasamist ELi juhtimisstruktuuridesse ning majandus-, õigus- ja julgeolekuraamistikesse; julgustab Ukraina valitsust kasutama süsteemset lähenemisviisi avaliku halduse reformile ja avaliku sektori finantsjuhtimisele, tagades kooskõla olemasoleva tegevuskavaga, ning parandama tõhusust; väljendab heameelt, et võeti vastu riigi rahanduse juhtimise reformi strateegia aastateks 2026–2030 ning julgustab kiiresti viimistlema ja vastu võtma avaliku halduse reformistrateegia aastateks 2026–2030; tunnustab programmi „Create Ukraine“ edu, mis Leedus saadud kogemustele tuginedes aitab väärtuslike rahvusvaheliste kogemustega noortel ukrainlastel asuda tööle Ukraina avalikku sektorisse; julgustab laiendama seda ja sarnaseid algatusi, et meelitada spetsialiste tagasi Ukrainasse ning aidata kaasa Ukraina ühinemisele ELiga ja sõjajärgsele ülesehitamisele;

90. väljendab heameelt edusammude üle Ukraina majandusjulgeoleku büroo ning selle juurde kuuluva vara tagasivõitmise ja haldamise ameti reformimisel; väljendab lisaks heameelt Ukraina riikliku

tolliteenistuse juhi ametisse nimetamise üle ja rõhutab tollireformi edendamise tähtsust;

91. võtab teadmiseks Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi viimastes aruannetes sisalduvad positiivsed järeldused, mis osutavad Ukraina majanduslikule vastupanuvõimele ja edusammudele makromajanduslikul stabiliseerimisel hoolimata jätkuvast sõjast; väljendab heameelt Rahvusvahelise Valuutafondi 1,8 miljardi USA dollari suuruse programmi hiljutise vastuvõtmise ja sellega seotud reformide üle; nõuab tungivalt, et Ukraina jätkaks kiiresti nende reformide rakendamist;

92. kordab oma nõudmist, et Ukraina ja liikmesriigid teeksid tihedat koostööd, et maksimeerida Ukraina pagulaskogukonna ja diasporaa võimalikku majanduslikku panust, et tagada Ukraina majanduse praeguse ja tulevase taastamise ja Ukraina ülesehituse vastupidavus ja kaasavus; kutsub komisjoni üles tegema sellega seoses konkreetseid ettepanekuid; märgib, et ajutise kaitse direktiiv[8], mille alusel anti ELis õiguslik staatus rohkem kui neljale miljonile ukrainlasele, kaotab kehtivuse 2027. aasta märtsis; nõuab tungivalt, et EL, selle liikmesriigid ja Ukraina töötaksid kooskõlastatud, ühtlustatud ja hästi teavitatud poliitika nimel, mis annaks kindluse ukrainlastele, kes valmistuvad tagasi pöörduma või kaaluvad seaduslikke võimalusi jääda vastuvõtvatesse riikidesse;

93. rõhutab, et Ukraina ülesehitamine ja sellega seotud ettevalmistuskavad peavad olema tihedalt seotud tema ELiga ühinemise reformidega ning juhinduma sotsiaalse õigluse, kestlikkuse, läbipaistvuse ja kohaliku kaasava isevastutuse põhimõtetest; rõhutab lisaks, et Ukraina ülesehitamine peab põhinema tugeval õigusriigil, läbipaistval valitsemisel ja demokraatlikul kaasamisel; rõhutab, et kohtureform, korruptsioonivastased jõupingutused ja avaliku halduse parandamine ei ole mitte ainult ELiga ühinemise tingimused, vaid olulised ka investeeringute ligimeelitamiseks ning Ukraina partnerite ja kodanike usalduse taastamiseks; nõuab sootundlike lähenemisviiside integreerimist kõikidesse ülesehituspüüdlustesse, sealhulgas naiste ja vähemuste suuremat esindatust otsustusprotsessides, et saavutada suurim mõju ja pikaajaline kestlikkus;

94. rõhutab, et ELi ühtekuuluvuspoliitika kui majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtsuse edendamise peamine vahend on oluline ELi regionaalpoliitika eesmärkide saavutamiseks ning ELi ja Ukraina piirkondade vahelise koostöö süvendamiseks; nõuab, et seda

---

[8] Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj).

poliitikat võetaks piirkondliku ja naabruskoostöö raames täielikult arvesse;

95. rõhutab Ukraina suurenevat tähtsust Euroopa Liidu strateegilise partnerina peamiste kaupade ja kriitilise toorme, sealhulgas selliste põllumajandustoodete tarnimisel nagu teravili, õliseemned ja taimeõlid, samuti liitium, titaan ja muud rohe- ja digipöörde jaoks olulised maavarad; nõuab tungivalt läbipaistvust, avalikku vastutust ja riiklike huvide kaitset kõigis erastamis- ja investeerimisprotsessides; märgib, et märkimisväärne osa elutähtsatest ressurssidest asub Venemaa Föderatsiooni poolt ajutiselt okupeeritud territooriumidel; rõhutab seetõttu vajadust tugevdada ELi solidaarsust Ukrainaga selle loodusvarade, põllumajandusliku suutlikkuse ja territoriaalse terviklikkuse kaitsmisel;

96. väljendab heameelt jõupingutuste üle parandada kolmepoolset sotsiaaldialoogi Ukrainas, sealhulgas hiljuti ELi ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooniga (ILO) sõlmitud partnerluskokkuleppe toel; rõhutab, et kogu ühinemiseelse protsessi jooksul tuleb järgida Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid ja kõiki asjakohaseid ILO konventsioone; kutsub Ukrainat üles jätkama tööstandardite ühtlustamist, eriti kogunemisvabaduse ja sotsiaalse dialoogi osas; rõhutab vajadust ulatuslike konsultatsioonide järele ametiühingute ja kodanikuühiskonnaga ning soovitab arvestada selles küsimuses ILO eksperditeadmisi; nõuab tungivalt, et Ukraina ja komisjon teeksid sotsiaal-majanduslike reformide kavandamisel, rakendamisel ja seiramisel koostööd peamiste sotsiaalpartneritega, sealhulgas sõltumatute ametiühingutega, tunnistades samal ajal vajadust reformimeetmete järele, et parandada ettevõtluskliimat ja turumajanduse toimimist; nõuab suuremat keskendumist turumoonutuste kõrvaldamise meetmetele ja sotsiaalsetele kaitsemeetmetele;

97. märgib teateid riigi sekkumise kohta ametiühingute tegevusse, sealhulgas ametiühingute vara arestimist; nõuab ametiühingute arestitud varade tagastamist; kutsub Ukraina ametivõime üles tagama, et ametiühingutegelased saaksid oma mandaati vabalt täita, ning nõuab täielikku õiguskaitset ametiühingutevastase tegevuse eest; nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välisteenistus seiraksid tihedas koostöös Euroopa Ametiühingute Keskliidu (ETUC) ja ILOga aktiivselt töötajate õiguste olukorda Ukrainas;

98. nõuab pidevaid jõupingutusi kapitali liikumise liberaliseerimiseks, sealhulgas ühtse euromaksete piirkonna määrusega[9] vastavusse

---

[9] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 260/2012, millega kehtestatakse eurodes tehtavatele kreedit- ja otsekorraldustele tehnilised ja ärilised nõuded ning muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 (ELT L 94, 30.3.2012, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/260/oj).

viimise kaudu, ning rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse tugevdamiseks;

99. tunnustab Ukraina toimivat mitmetasandilist valitsemist; väljendab heameelt edusammude üle detsentraliseerimise edendamisel kooskõlas ELiga ühinemise nõuetega; nõuab täiendavaid reforme kohaliku omavalitsuse mõjuvõimu suurendamiseks kooskõlas Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtetega;

100. tunnustab Ukrainat Ukraina kavas esitatud 68 reformitingimusest 63 täitmise eest, mis olid algselt kavandatud rakendamiseks pärast sõja lõppu, kuid mida viidi siiski ellu juba sõja tingimustes, mis võimaldas maksta 2025. aastal välja 26,8 miljardit eurot; nõuab järjepidevaid rakendamisalaseid jõupingutusi kooskõlas määrusega (EL) 2024/792[10], eelkõige selleks, et julgustada Ukrainat viima oma õigusaktid vastavusse ELi riigihankealaste õigusaktidega;

101. tunnustab üliolulist tööd, mida Ukraina tervishoiuteenistused ja eelkõige Ukraina meditsiiniõed sõja ajal päevast päeva teevad; märgib, et suur osa avaliku sektori hooldustöötajatest saab miinimumpalka, mis on praegu 6658 Ukraina grivnat (neto); tuletab meelde, et sotsiaalpoliitika ministeeriumi poolt 2025. aasta detsembris arvutatud tegelik toimetulekumiinimum ühe inimese kohta oli 10 979 Ukraina grivnat; rõhutab veel ka vajadust kehtestada konkreetsed ja mõistlikud õdede töökoormuse eeskirjad;

### *XIII. Energeetika, transport ja kestlik areng*

102. väljendab heameelt märkimisväärsete edusammude üle energiasektori reformide valdkonnas ja Ukraina vastavusse viimise üle Euroopa rohelise kokkuleppe ja puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkidega ning tunnustab Ukrainat edusammude eest oma riikliku energia- ja kliimakava rakendamisel, hoolimata Ukraina energiataristu ulatuslikust hävitamisest Venemaa poolt; rõhutab, et kooskõlastamine ELi algatustega, sealhulgas Euroopa rohelise kokkuleppe ja puhta tööstuse kokkuleppega, peab arvesse võtma Ukraina vahetuid ülesehitusvajadusi, majanduslikku konkurentsivõimet ja pikaajalist energiajulgeolekut;

103. nõuab, et EL ja liikmesriigid suurendaksid toetust Ukraina energiasüsteemile, rõhutades, et Ukraina suurem vastupanuvõime aitab otseselt kaasa Euroopa laiemale energiajulgeolekule; rõhutab, et jätkuv ja prognoositav energiatoetus Ukrainale on oluline, et kaitsta tsiviilelanike vastupanuvõimet, majanduslikku stabiilsust ja elutähtsate teenuste järjepidevust käimasolevate rünnakute kontekstis ja enne järgmist talvehooaega; kutsub komisjoni üles seadma prioriteediks energiasektori ülesehitamise, minnes

---

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu (ELT L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

sihtotstarbeliselt hädaabilt üle pikaajalistele mehhanismidele energiasektori taastamiseks, kaitsmiseks ja ajakohastamiseks;

104. rõhutab, et Ukrainal on märkimisväärne potentsiaal energia- ja energiamahukate toodete tarnijana ülejäänud Euroopale; nõuab Ukraina kiiremat integreerimist ELi energiaturuga, mis on üks liidu julgeolekut toetavaid elemente, sealhulgas regulatiivse sünkroniseerimise ja taastuvatesse energiaallikatesse investeerimise kaudu; nõuab energiaühenduste jätkuvat arendamist naabruses asuvate ELi liikmesriikide ja piirkondlike partneritega, nagu Moldova Vabariik, et Ukraina saaks veelgi rohkem integreeruda ELi energiaturuga; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama investeeringuid piiriüleste energiaühenduste laiendamisse ja ajakohastamisse Ukrainaga ning veelgi integreerima ja ühtlustama ülekandesüsteeme, mis on oluline ettevalmistav samm Ukraina integreerimiseks ELi energia siseturuga;

105. märgib, milline strateegiline tähtsus on tulevasel kokkuleppel kahe VVER-1000 tuumareaktori müügi kohta Bulgaarialt Ukrainale, mis on näide energiakoostöö süvendamisest, ning märgib lisaks, et see aitab kaasa Ukraina energiajulgeolekule; rõhutab selle projekti potentsiaali tugevdada piirkondlikke energiaühendusi ja Ukraina energiasüsteemi lõimimist ELi energiasüsteemi; ergutab ühisalgatuste edasiarendamist sellistes valdkondades nagu energiataristu, sealhulgas elektrienergia ülekandeliinid ja energia salvestamine, ning ühendvedude ühenduste parandamist, et hõlbustada tarneahelaid, logistikat ning kaubandust kahe riigi vahel ja laiemas Musta mere piirkonnas;

106. võtab teadmiseks Ukraina nõudmise kehtestada süsiniku piirimeetme või sellega seotud meetmete suhtes ajutine vääramatu jõu erand, et võtta arvesse Venemaa agressioonisõja mõju Ukraina suutlikkusele vähendada oma tööstuse süsinikujalajälge; julgustab komisjoni alustama konsultatsioone, et leida sellega seoses vastastikku vastuvõetavad ajutised lahendused;

107. nõuab tungivalt, et Ukraina rakendaks ülesehitamisel parema taastamise põhimõtet, kasutades võimaluse korral Ukraina energiasektori jaoks kõige kliimasõbralikumaid tehnoloogiaid ning kõige kulutõhusamaid ja usaldusväärsemaid lahendusi, investeerides taastuvatesse energiaallikatesse ja energiatõhususse ning minimeerides keskkonnamõju kogu tootmisahelas; väljendab heameelt komisjoni jätkuva tegevuse üle selles valdkonnas, et toetada Ukraina energiasektori reformi; kutsub komisjoni ja Ukraina ametiasutusi üles kasutama Ukraina rahastu vahendeid strateegiliselt, et seada esikohale investeeringud taastuvatesse energiaallikatesse; nõuab Ukraina kava ja energiaühenduse pakettide raames võetud kehtivate kohustuste täitmise edendamist, sealhulgas piirkondlike energiajaotusettevõtete eraldamist;

108. väljendab heameelt Ukraina jõupingutuste üle viia oma transpordipoliitika vastavusse ELi *acquis*'ga ja tugevdada ühenduvust liiduga; rõhutab riikliku transpordistrateegia ning ELi liikmesriikide ja Moldovaga piiritaristu arendamise ja laiendamise strateegia rakendamise tähtsust; nõuab, et kiirendataks raudtee-, maantee-, sadama- ja piiriületustaristu kestlikku ajakohastamist kooskõlas TEN-T prioriteetidega; kutsub Ukrainat üles kiirendama raudteereformi, sealhulgas selle vastavusse viimist ELi raudteeohutuse ja koostegutsemisvõime *acquis*'ga;

109. rõhutab samal ajal, et energia- ja transpordiprojektide rakendamisel on äärmiselt tähtis järgida keskkonnastandardeid, et edendada reformikava, mis on vajalik Ukraina liikumiseks ELi liikmesuse suunas; rõhutab, kui oluline on, et EL toetaks Ukrainat, et ehitada hävitatu paremini üles, tugineda keskkonnaalasele ja sotsiaalsele kestlikkusele; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid Ukraina toetamist nii rahaliselt kui ka eksperditeadmiste kaudu, et kiirendada Ukraina õigusaktide ühtlustamist ELi keskkonnavaldkonna *acquis*'ga;

110. rõhutab, et Ukrainas on jätkuvalt märkimisväärsed keskkonnaprobleemid, mida käimasolev sõda on veelgi süvendanud; märgib, et pikaleveniv konflikt kahjustab keskkonda veelgi, muu hulgas saastab pinnast ja vett, halvendab ökosüsteemide seisundit ja survestab loodusvarasid; väljendab muret sellest tuleneva elurikkuse vähenemise pärast, sealhulgas metsade, steppide ja märgalade ökosüsteemide kahjustamise pärast; rõhutab, kui oluline on integreerida keskkonnakaitse ja kestlikkus taastamis- ja ülesehituspüüdlustesse; nõuab keskkonnavaldkonna tugevamat juhtimist, paremaid seiresüsteeme ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetluste toimivat rakendamist kooskõlas ELi *acquis*' 27. peatükis sätestatuga;

111. väljendab muret tuuleturbiinisüsteemide arendamise pärast Karpaatide mäestiku kaitsealustel mägialadel Ukraina lääneosas, eelkõige 30 turbiini kavandatava paigaldamise pärast Runa mäele; rõhutab, et tuuleenergia pakub turvalisemat ja kestlikumat alternatiivi fossiilkütustele, ning kutsub Ukrainat üles kasutama oma häid tuuleenergia arendamise võimalusi väljaspool kaitsealasid; rõhutab, et taastuvenergia tootmine ja looduskaitse ei pea Ukrainas üksteist välistama, sest on ka muid maa-alasid, mis on juba määratud energiataristu arendamiseks ja kus ei ole ainulaadseid elupaiku ega ürgmetsa ning on olemas juurdepääsuteed;

112. väljendab sügavat muret jätkuva olukorra pärast Zaporižžja tuumaelektrijaamas, mis on endiselt Venemaa ebaseadusliku kontrolli all ning kujutab jätkuvalt märkimisväärset ohtu tuumaohutusele ja -julgeolekule selle läheduses toimuva sõjalise tegevuse tõttu; rõhutab, et kuigi Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri tegevus on tuumaohutuse ja -julgeoleku tagamiseks hädavajalik, peaks see jääma rangelt tehniliseks; rõhutab

sellega seoses, et sellise tegevuse puhul tuleks täielikult austada Ukraina suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning seda ei tohiks tõlgendada rahastu staatust mõjutavana; kordab, kui oluline on tagada tuumaelektrijaama ohutu ja turvaline käitamine kooskõlas rahvusvaheliste tuumaohutusstandarditega ja Ukraina seadusliku võimu all;

113. tuletab meelde, et 2026. aastal möödub 40 aastat Tšornobõli tuumakatastroofist, mis on endiselt ajaloo üks raskemaid tuumaõnnetusi; mõistab teravalt hukka Venemaa sihipärased rünnakud Tšornobõli tuumaelektrijaama vastu ja katastroofilise kahju selle kaitsekilbile, mis ehitati radioaktiivse materjali ohjeldamiseks ja mis ei saa enam täita oma peamist ohutusfunktsiooni, mis tekitab tõsiseid tuumaohutuse riske; märgib, et hinnangulised remondikulud ulatuvad 500 miljoni euroni;

o
o o

114. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Ukraina valitsusele ja parlamendile.